

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 19.5.2010
COM(2010)245 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Evropska digitalna agenda

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Evropska digitalna agenda

KAZALO

1.	Uvod.....	3
2.	Področja ukrepov digitalne agende	7
2.1.	Živahen enotni digitalni trg.....	7
2.2.	Interoperabilnost in standardi.....	14
2.3.	Zaupanje in varnost.....	16
2.4.	Hitri in ultrahitri dostop do interneta	19
2.5.	Raziskave in inovacije.....	22
2.6.	Izboljšanje digitalne pismenosti, znanj in vključenosti.....	25
2.7.	Koristi za družbo EU, ki jih omogoča IKT	28
2.8.	Mednarodni vidiki digitalne agende.....	34
3.	Izvajanje in oblike upravljanja	37

1. UVOD

Splošni cilj digitalne agende je poskrbeti, da bo enotni digitalni trg, ki se opira na hitre in ultra hitre internetne povezave ter interoperabilne aplikacije, dal trajne gospodarske in družbene koristi.

Kriza je izničila leta gospodarskega in družbenega napredka ter razkrila strukturne pomanjkljivosti evropskega gospodarstva. Danes mora biti glavni cilj Evrope vrniti se na pravo pot. Za zagotovitev trajnostne prihodnosti mora Evropa že zdaj gledati prek kratkoročnega. Ob soočanju s staranjem prebivalstva in svetovno konkurenco imamo tri možnosti: delati trše, delati dlje ali delati pametneje. Verjetno bo potrebno vse troje, vendar je tretja možnost edini način, da se Evropejcem zagotovi naraščajoč življenjski standard. Zato se z digitalno agendo predlagajo ukrepi, ki so nujno potrebni, da Evropa stopi na pot pametne, trajnostne in vključujoče rasti. Predlogi iz digitalne agende bodo postavili temelje za dolgoročne spremembe, ki jih bosta prinesla vedno bolj digitalno gospodarstvo in družba.

Marca 2010 je Evropska komisija, da bi omogočila izhod iz krize in gospodarstvo EU pripravila na izzive naslednjega desetletja, začela s strategijo Evropa 2020¹. V strategiji Evropa 2020 je zamišljena vizija doseganja visoke ravni zaposlenosti, gospodarstva z nizkimi emisijami ogljika, produktivnosti ter socialne kohezije, ki se bo uresničevala s konkretnimi ukrepi na ravni EU in nacionalni ravni. Ta borba za rast in delovna mesta zahteva visoko stopnjo zavedanja odgovornosti na najvišji politični ravni in mobilizacijo vseh akterjev po celi Evropi.

Evropska digitalna agenda je ena izmed sedmih vodilnih pobud strategije Evropa 2020 in je namenjena določitvi ključne vloge, ki jo bo morala igrati uporaba informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT), če želi Evropa doseči svoje cilje za leto 2020².

Cilj te Agende je začrtati pot, po kateri se bo najbolj izkoristil družbeni in gospodarski potencial IKT, zlasti interneta, ki je nepogrešljiv medij gospodarske in družbene aktivnosti: za sklepanje poslov, delo, igro, komuniciranje in svobodno izražanje. Uspešna izvedba te Agende bo spodbudila inovacije, gospodarsko rast in izboljšave v vsakodnevnem življenju tako državljanov kot podjetij. Bolj razširjena in učinkovitejša raba digitalnih tehnologij bo tako Evropi omogočila, da se spoprime s ključnimi izzivi ter, na primer, z boljšo zdravstveno oskrbo, varnejšimi in učinkovitejšimi rešitvami v prometu, čistejšim okoljem, novimi priložnostmi na

¹ EVROPA 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast – COM(2010) 2020.

² Digitalna agenda temelji na širokih posvetovanjih, zlasti na prispevkih iz *Poročila o digitalni konkurenčnosti za leto 2009* (COM(2009) 390), javnih posvetovanjih Komisije iz leta 2009 o prihodnjih prednostnih nalogah IKT, sklepih Sveta PTE z decembra 2009, posvetovanju in strategiji Evropa 2020 ter samoiniciativnem poročilu Evropskega parlamenta z naslovom *ICT Industry Partnership Contribution to the Spanish Presidency Digital Europe Strategy (Prispevek industrijskega partnerstva IKT k strategiji španskega predsedstva za digitalno Evropo)* o 2015.eu in deklaraciji, ki je bila dogovorjena na neformalnem srečanju ministrov v Granadi aprila 2010. Vsi prispevki so na voljo na:

http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

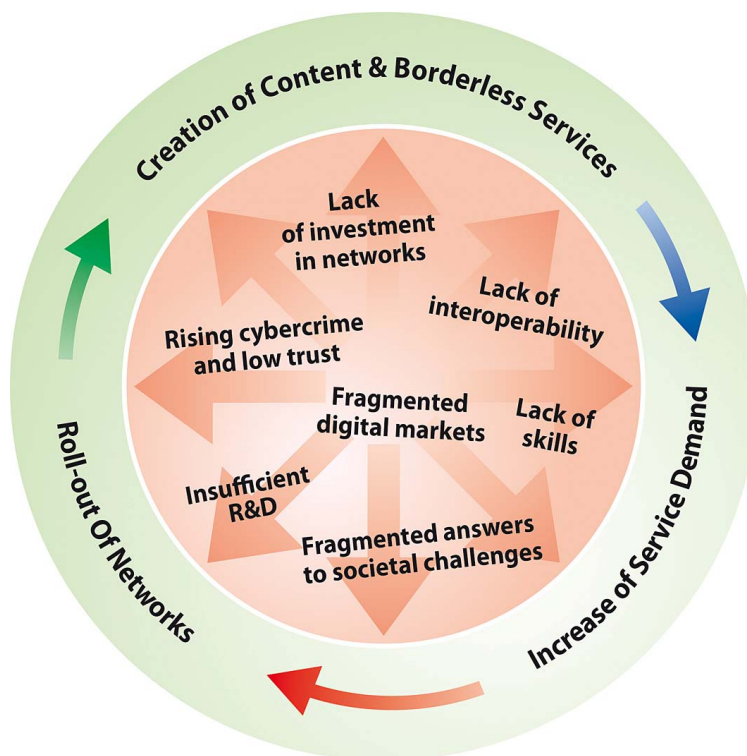
področju medijev ter lažjo dostopnostjo do javnih storitev in kulturnih vsebin Evropejecem zagotovi višjo kakovost življenja.

Sektor IKT je neposredno odgovoren za 5 % evropskega BDP, pri čemer je njegova tržna vrednost 660 milijard EUR na leto, k celotni rasti produktivnosti pa prispeva mnogo več (20 % neposredno iz sektorja IKT in 30 % iz naložb v IKT). To je posledica visoke ravni dinamike in inovacij, ki je neločljivo povezana s sektorjem, ter vloge razvoja potenciala, ki jo ima sektor pri spreminjanju načina poslovanja v drugih sektorjih. Istočasno pa je postal pomemben tudi družbeni učinek IKT; zaradi dejstva, da internet v Evropi vsakodnevno uporablja skoraj 250 milijonov ljudi in da ima praktično vsak Evropejec svoj mobilni telefon, se je, na primer, spremenil način življenja.

Danes ima razvoj visokohitrostnih omrežij enak revolucionarni učinek, kot ga je pred stoletjem imel razvoj električnih in prometnih omrežij. Z nenehnim razvojem elektronike za široko potrošnjo so ločnice med digitalnimi napravami vedno bolj zabrisane. Storitve prehajajo iz fizičnega v digitalni svet, ki je splošno dostopen prek vseh naprav, od pametnih telefonov, tabličnih in osebni računalnikov, digitalnih radijskih sprejemnikov do televizijskih sprejemnikov visoke ločljivosti. Po napovedih bodo do leta 2020 digitalne vsebine in aplikacije dostopne skoraj izključno po spletu.

Ta velik potencial IKT je mogoče sprostiti z dobro delujočim uspešnim ciklusom dejavnosti. Privlačne vsebine in storitve je treba zagotoviti v interoperabilnem in brezmejnem internetnem okolju. To spodbuja povpraševanje po večjih hitrostih in zmogljivostih, kar spet poslovno upravičuje naložbe v hitrejša omrežja. Vzpostavitev in uporaba hitrejših omrežij nadalje odpirata poti inovativnim storitvam, ki izkoriščajo večje hitrosti. Ta postopek je prikazan v zunanem obroču **slike 1** (spodaj).

Slika 1:Uspešen krog digitalnega gospodarstva

Ta pretok dejavnosti se v veliki meri krepi sam. Zanj je potrebno gospodarsko okolje, ki spodbuja naložbe in podjetništvo. Čeprav je jasno, kakšno moč spreminjanja nosijo IKT, pa se je treba zato, da se jo izkoristi, soočiti z resnimi izzivi. Kljub temu, da se na temeljih tehnologije, ki razglašča svoj „svetovni“, brezmejni doseg, za mnoge Evropejce začenja digitalni način življenja, pa ti še vedno ne sprejemajo dejstva, da je enotni trg, ki je bil razvit pred internetom, na svetovnem spletu še vedno močno nepopoln. Ljudem užitek uporabe digitalnih tehnologij, pa naj bo to v vlogi državljanov, potrošnikov ali delavcev, kvarijo vprašanja glede zasebnosti in varnosti, nezadosten dostop do interneta, premajhna uporabnost, pomanjkanje ustreznega znanja ter pomanjkanje dostopnosti za vse. Ko IKT svojih obetov za boljše javne storitve ne izpolnijo, so Evropejci razočarani. Skrbi jih, da se Evropa ob konkurenci glede naložb, delovnih mest in gospodarskega vpliva na svetovni ravni, ki jo je internet pospešil, ne opremlja primerno, da bi bila uspešna v tem sektorju rasti gospodarstva, ki temelji na znanju.

Komisija je na podlagi posvetovanj z zainteresiranimi stranmi ter spoznanj iz Granadske deklaracije in resolucije Evropskega parlamenta opredelila sedem najpomembnejših ovir. Navedene so v notranjem krogu **slike 1** in spodaj na kratko opisane. Te ovire same po sebi ali pa v povezavi druga z drugo slabijo napore za izkoriščanje IKT, kar jasno nakazuje potrebo po celovitem in združenem odzivu politike na evropski ravni. Te ovire kažejo, da Evropa zaostaja za svojimi industrijskimi partnerji. Zaradi pomanjkanja zakonitih ponudb in razdrobljenih trgov je danes v ZDA na primer štirikrat več prenosov glasbe kot v EU; 30 % Evropejcev še vedno ni nikoli uporabilo interneta; v Evropi je stopnja uporabe visokohitrostnih omrežij na osnovi vlaken 1-odstotna, na Japonskem pa ta stopnja znaša 12 % ter v Južni Koreji 15 %; poraba za raziskave in razvoj na področju IKT v EU dosega le 40 % ravni v ZDA.

- *Razdrobljeni digitalni trgi*

Evropa je še vedno mozaik nacionalnih spletnih trgov, Evropejcem pa rešljive težave preprečujejo, da bi uživali koristi enotnega digitalnega trga. Trgovske in kulturne vsebine ter storitve morajo potekati prek meja; to je treba doseči z odpravo regulativnih ovir ter olajšanjem elektronskega plačevanja in izdajanja računov, reševanja sporov ter s povečanjem zaupanja potrošnikov. V sedanjem regulativnem okviru se da in je treba storiti več, da bi se ustvaril enotni trg v sektorju telekomunikacij.

- *Pomanjkanje interoperabilnosti*

Evropa zaenkrat še ne žanje vseh sadov interoperabilnosti. Pomanjkljivosti pri postavljanju standardov, javnem naročanju in usklajevanju med javnimi organi preprečujejo, da bi digitalne storitve in naprave, ki jih uporabljajo Evropejci, delovale skupaj tako dobro, kot bi morale. Digitalna agenda je lahko uspešna samo, če bodo njeni različni deli in aplikacije interoperabilni in bodo osnovani na standardih ter odprtih platformah.

- *Naraščanje kibernetkega kriminala in tveganje nizkega zaupanja v omrežja*

Evropejci se ne bodo spuščali v prefinjene spletne dejavnosti, če ne bodo imeli občutka, da se lahko sami, oziroma njihovi otroci, povsem zanesejo na svoja omrežja. Zato se mora Evropa spopasti z novimi oblikami kriminala, namreč kibernetkega kriminala, ki zaobjema vse od zlorabe otrok do kraje identitete in kibernetških napadov, ter razviti odzivne mehanizme. Obenem pa se zaradi množenja podatkovnih baz in novih tehnologij, ki omogočajo spremljanje posameznikov na daljavo, odpirajo novi izzivi za varovanje temeljnih pravic Evropejcev do osebnih podatkov in zasebnosti. Internet je za posameznike in evropsko gospodarstvo na splošno postal tako nepogrešljiva komunikacijska infrastruktura, da morajo biti naši sistemi IT odporni in varni pred vsemi vrstami novih groženj.

- *Pomanjkanje naložb v omrežja*

Treba je storiti več, da se zagotovita uvajanje in uporaba širokopasovnega dostopa za vse, in to pri večjih hitrostih, z uporabo fiksnih in brezžičnih tehnologij, ter da se olajša naložbe v nova, zelo hitra, odprta in konkurenčna internetna omrežja, ki bodo glavne povezave gospodarstva prihodnosti. Naše ukrepanje mora biti osredotočeno na zagotavljanje pravih spodbud za zasebne naložbe, ki bodo dopolnjene s skrbno usmerjenimi javnimi naložbami, ne da bi se pri tem naša omrežja ponovno monopolizirala, in na izboljšanje dodeljevanja spektra.

- *Nezadostni napori pri raziskavah in inovacijah*

Evropa še kar premalo vlaga, drobi svoje napore, ne uporablja dovolj ustvarjalnosti MSP ter ne uspeva spremeniti intelektualne prednosti iz raziskav v konkurenčno prednost tržnih inovacij. Graditi moramo na talentu naših raziskovalcev, da uspemo razviti inovacijski ekosistem, v katerem bodo lahko IKT podjetja vseh velikosti, ki imajo sedež v Evropi, razvijala najkakovostnejše proizvode, ki bodo ustvarjali povpraševanje. Zato moramo manj kot optimalne lastnosti sedanjega raziskovanja in inovacij reševati s pritegovanjem več privatnih naložb, boljšim usklajevanjem in

združevanjem virov, omogočanjem lažjega in hitrejšega dostopa MSP, ki se ukvarjajo z digitalno tehnologijo, do sredstev Unije za raziskave, skupnih raziskovalnih infrastruktur in inovacijskih skupin ter z razvojem standardov in odprtih platform za nove aplikacije in storitve.

- *Pomanjkanje digitalne pismenosti in znanja*

V Evropi narašča pomanjkanje poklicnega znanja o IKT in digitalne pismenosti. Te pomanjkljivosti mnoge državljane izključujejo iz digitalne družbe in gospodarstva ter zadržujejo velik spodbujevalni učinek, ki ga ima uvajanje IKT na rast produktivnosti. Navedeno zahteva usklajen odziv, v središču katerega bodo države članice in druge zainteresirane strani.

- *Zamujene priložnosti pri spopadanju z družbenimi izzivi*

Evropa bi lahko s polnim izkoriščanjem potencialov IKT precej lažje reševala nekatere najbolj pereče družbene izzive: podnebne spremembe in druge pritiske na okolje, staranje prebivalstva in povečevanje odhodkov za zdravstvo, razvoj učinkovitejših javnih storitev, vključevanje invalidnih oseb, digitalizacijo evropske kulturne dediščine, ki bo tako dostopna tej in prihodnjim generacijam itd.

Evropska digitalna agenda oblikuje svoje ključne ukrepe na podlagi potrebe po sistematičnem reševanju teh sedmih problemskih področij in se kot horizontalna pobuda razteza na tri prvine rasti, določene v strategiji Evropa 2020. Ta problemska področja so podrobneje razdelana v posameznih odsekih spodaj in kažejo, kako nujno potrebni so opredeljeni ukrepi kot skupek pozitivnih načrtov za izboljšanje družbenih in gospodarskih rezultatov v Evropi. Komisija bo še naprej pozorna na pojavljanje dodatnih ovir in se bo ustrezno odzvala.

Pri digitalni agendi bo potrebna nenehna trdna zavzetost, tako na ravni EU kot na ravni držav članic (vključno z regionalno ravnjo). Tudi brez pomembnega prispevka drugih zainteresiranih strani, vključno z mlado „digitalno generacijo“, od katere se lahko mnogo naučimo, ne bo uspela. Ta agenda je prikaz dejanskih in predvidljivih problemov in priložnosti in se bo z izkušnjami in v luči hitrih tehnoloških in družbenih sprememb še razvijala.

2. **PODROČJA UKREPOV DIGITALNE AGENDE**

2.1. **Živahen enotni digitalni trg**

Čas je, da nov enotni trg izkoristi prednosti digitalne dobe.

Internet ne pozna meja, spletni trgi pa so v EU in drugod po svetu še vedno ločeni s številnimi ovirami, ki ne vplivajo samo na dostop do vseevropskih telekomunikacijskih storitev temveč tudi na internetne storitve in vsebine, ki bi morale biti globalne. To je nevzdržno. Za spodbujanje uspešnega cikla povpraševanja sta najprej potrebna ustvarjanje privlačnih spletnih vsebin in storitev ter njihov prost obtok v EU in prek njenih meja. Vendar pa vztrajno drobljenje zadržuje konkurenčnost Evrope na področju digitalnega gospodarstva. Zato ne preseneča, da Evropa na trgih, kot je trg medijskih storitev, zaostaja tako glede

možnosti, do katerih lahko potrošniki dostopajo, kot glede poslovnih modelov, ki lahko v Evropi ustvarjajo delovna mesta. Večina novih uspešnih internetnih podjetij, kot so Google, eBay, Amazon in Facebook, ne izvira iz Evrope³. Drugič, kljub ključnemu zakonodajnemu korpusu o enotnemu trgu za e-poslovanje, e-račune, e-podpis so transakcije v digitalnem okolju še vedno preveč zapletene, pravila pa se po državah članicah uporabljajo nedosledno. Tretjič, potrošniki in podjetja se pri spletnem poslovanju še vedno soočajo s precejšnjo negotovostjo glede svojih pravic in pravne zaščite. In četrtič, Evropa je še zelo oddaljena od enotnega trga telekomunikacijskih storitev. Zato je treba posodobiti temelje enotnega trga, da se ga popelje v dobo interneta.

Reševanje teh problemov bo na spodaj opisanih področjih zahtevalo obsežne ukrepe.

2.1.1. *Odpiranje dostopa do vsebin*

Potrošniki upravičeno pričakujejo, da lahko do vsebin na spletu dostopajo vsaj tako učinkovito kot izven njega. V Evropi ni enotnega trga v sektorju vsebin. Da bi podjetje na primer uvedlo vseevropsko storitev spletne trgovine z glasbo, bi se moralo pogajati s številnimi združenji za upravljanje s pravicami v 27 državah. Potrošniki lahko zgoščenke kupijo v kateri koli trgovini, s spletnih platform pa glasbe od drugod v EU pogosto ne morejo kupiti, saj so licence za pravice izdane na nacionalni podlagi. To je v nasprotju s sorazmerno preprostim poslovnim okoljem in distribucijskimi potmi v nekaterih drugih regijah, zlasti v ZDA, podobno pa je na drugih razdrobljenih trgih, kakršni so azijski (**slika 2Slika**).

Treba je izboljšati **vodstvo in preglednost skupinskega upravljanja s pravicami** ter ju prilagoditi tehnološkemu napredku, da bi se ohranilo zaupanje imetnikov pravic in potrošnikov ter olajšalo čezmejno izdajanje licenc. Preprostejše, enotnejše in tehnološko nevtralne rešitve za **čezmejno in vseevropsko izdajanje licenc** v avdiovizualnem sektorju bodo v korist evropskih državljanov spodbudile ustvarjalnost ter pomagale ustvarjalcem vsebin in izdajateljem programov. Take rešitve bi morale ohraniti pogodbeno svobodo imetnikov pravic. Imetnikom pravic ne bi bilo treba izdati licenc za vsa evropska območja, svobodno pa bi lahko omejili licence samo na nekatera območja in pogodbeno določili višino licenčnin.

Po potrebi se bodo proučili dodatni ukrepi, ki bodo upoštevali značilnosti različnih oblik spletnih vsebin. Glede navedenega Komisija na tej stopnji ne izključuje ali favorizira nobene določene možnosti ali pravnega instrumenta. Ta vprašanja je v svojem poročilu „A new strategy for the Single Market (Nova strategija za skupni trg)“, ki je bilo 9. maja 2010 predstavljeno predsedniku Evropske komisije, obravnaval tudi profesor Monti, na poročilo pa se bo Komisija pred poletjem 2010 odzvala s sporočilom⁴.

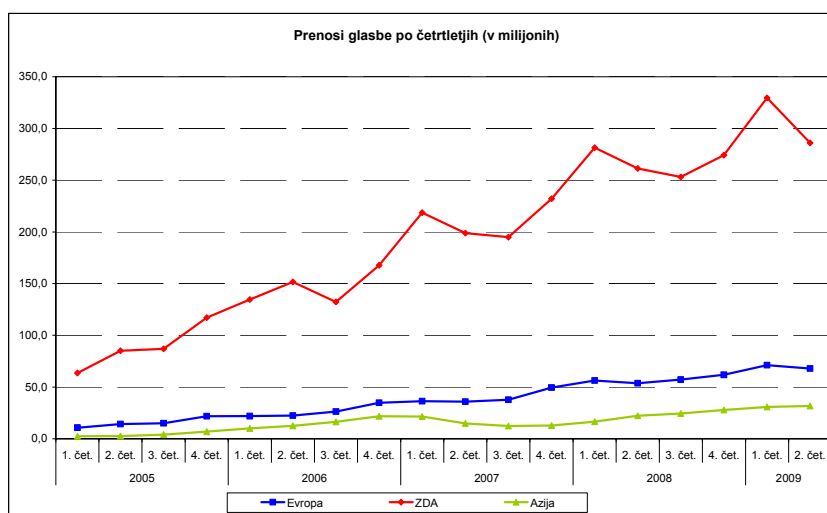
Ker je digitalna distribucija kulturnih, novinarskih in ustvarjalnih vsebin cenejša in hitrejša, avtorjem in dobaviteljem vsebin omogoča, da dosežejo širše občinstvo. Evropa mora pospešiti ustvarjanje in distribucijo digitalnih vsebin na vseh platformah. Evropa ima na primer močne založnike, potrebuje pa konkurenčnejše

³ Med devetimi podjetji s seznama Financial Times Global 500, ki se ukvarjajo z aplikacijami IKT, je samo evropsko; med 54 najbolj obiskanimi spletnimi stranmi v Evropi so samo štiri evropskega izvora.

⁴ Glej http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/press-releases/pdf/20100510_1_en.pdf, poglavje 2.3

spletne platforme. Za to so potrebni inovativni poslovni modeli, prek katerih se bo do spletnih vsebin dostopalo in se jih plačevalo na številne različne načine ter ki omogočajo pošteno ravnotežje med prihodki imetnikov pravic in dostopom široke javnosti do vsebin in znanja. Če bi vse zainteresirane strani sodelovale na pogodbeni podlagi, za omogočanje takih novih poslovnih modelov morda ne bi rabili zakonodaje. Dostopnost do široke in privlačne zakonite spletne ponudbe bi učinkovala tudi kot odgovor na piratstvo.

Slika 2: Prenos glasbe – v ZDA štirikrat višja raven kot v EU

Vir: Screen Digest

Tudi javni organi morajo sodelovati pri spodbujanju trgov s spletnimi vsebinami. Izzive konvergence je treba obravnavati pri vseh pregledih javne politike, vključno z davčnimi zadevami. Vlade lahko trge z vsebinami spodbudijo na primer tako, da omogočijo dostop do **informacij javnega sektorja** pod preglednimi, učinkovitimi in nediskriminatornimi pogoji. To je pomemben vir potencialne rasti inovativnih spletnih storitev. Ponovna uporaba teh virov informacij je bila delno usklajena⁵, vendar je treba javne organe dodatno zavezati k odprtju podatkovnih virov za čezmejne aplikacije in storitve⁶.

UKREPI

Komisija bo:

- kot **ključni ukrep št. 1: Poenostavila prenos in upravljanje avtorskih pravic ter čezmejno izdajanje licenc**, in sicer:
 - izboljšala vodstvo, preglednost in vseevropsko licenciranje za (spletno) upravljanje s pravicami s predlogom **okvirne Direktive o skupinskem upravljanju s pravicami** do leta 2010;

⁵ Direktiva 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja.

⁶ Pregled bo upošteval tudi nedavni dokument OECD Recommendation of the Council for Enhanced Access and More Effective Use of Public Sector Information (Priporočilo sveta OECD za izboljšanje dostopa in učinkovitejšo rabo informacij javnega sektorja).

- ustvarila pravni okvir, ki bo v Evropi olajšal digitalizacijo in širjenje kulturnih del, s predlogom **Direktive o avtorskih delih neznanih avtorjev** do leta 2010 ter vodila dialog z zainteresiranimi stranmi glede nadaljnjih ukrepov v zvezi z **deli, ki se ne tiskajo več**, ki bo pospremljen z uvedbo podatkovnih zbirk pravic;
- do leta 2012 revidirala **Direktivo o ponovni uporabi informacij javnega sektorja**, zlasti njenega okvira in načel v zvezi z zaračunavanjem dostopa in uporabe.
- **med drugimi ukrepi:**
 - po širokem dialogu zainteresiranih strani do leta 2012 poročala o potrebi po dodatnih ukrepih, ki presegajo skupinsko upravljanje s pravicami in bi državljanom EU, ponudnikom spletnih vsebin in storitev ter imetnikom pravic omogočili celoten potencial notranjega digitalnega trga, vključno z ukrepi za spodbujanje čezmejnega in vseevropskega izdajanja licenc, ne da bi se na tej stopnji izključila ali favorizirala kakršna koli pravna možnost;
 - ob pripravi zgoraj navedenega do leta 2010 izdala zeleno knjigo, ki obravnava priložnosti in izzive spletne distribucije avdiovizualnih del in drugih ustvarjalnih vsebin;
 - do leta 2012 na podlagi pregleda Direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine in po širokem dialogu zainteresiranih strani poročala o potrebi po dodatnih ukrepih za okrepitev varstva pred vztrajnimi kršitvami pravic intelektualne lastnine v spletnem okolju, ki bo skladno s telekomunikacijskim okvirjem in temeljnimi pravicami do varstva podatkov in zasebnosti.

2.1.2. *Poenostavljenje spletnih in čezmejnih transakcij*

Zaradi prezapletenih spletnih transakcij evropski potrošniki še vedno nimajo koristi, ki bi jih glede cen in izbire moral prinašati enotni trg. Tudi razdrobljenost omejuje povpraševanje po čezmejnih transakcijah e-poslovanja. Manj kot desetina transakcij e-poslovanja je čezmejnih, Evropejcem pa je velikokrat lažje izvesti čezmejno transakcijo s podjetjem v ZDA kot s podjetjem iz kake druge evropske države. Več kot 92 % posameznikov, ki blago ali storitve naročajo na internetu, to počne pri nacionalnih ponudnikih in ne čezmejno. Zaradi tehničnih ali pravnih razlogov, kot je zavračanje kreditnih kartic iz tujine, ne uspe celo 60 % poskusov čezmejnih nakupov na internetu. To kaže, kako nujno se je treba spopasti z regulatornimi ovirami, ki evropskim podjetjem otežujejo čezmejno trgovanje. Komisija je te ovire opredelila v Sporočilu o čezmejnem e-trgovanju med podjetji in potrošniki v EU⁷.

Evropa ima skupno valuto, trg za **elektronska plačila in e-računi** pa so še vedno razdrobljeni po nacionalnih mejah. Šele na skupnem plačilnem trgu se bodo podjetja in posamezniki lahko zanesli na varne in učinkovite plačilne metode⁸. Zato je treba **enotno območje plačil v evrih (SEPA)** brez odlašanja izpeljati do konca. Območje

⁷ Čezmejno e-trgovanje med podjetji in potrošniki v EU – COM(2009) 557.

⁸ E-plačila in e-računi so predpogoj za delovanje e-pravosodja, ko gre na primer za postopke v sporih majhne vrednosti ali spletna plačila stroškov postopka.

SEPA bo omogočilo tudi začetno platformo za storitve z dodano vrednostjo, povezane s plačili, kot je na primer razvoj evropskega okvira za e-račune.

Hitro je treba začeti izvajati Direktivo o e-denarju⁹, s čimer se bo tistim, ki na novo vstopajo na trg, ponudilo inovativne rešitve e-denarja (kot so mobilne denarnice) brez zmanjšanja varnosti za sredstva potrošnika. Ta novi trg bo do leta 2012 lahko imel že za 10 milijard EUR prometa.

Tehnologije za elektronsko identifikacijo (eID) in storitve avtentifikacije so nujno potrebne za transakcije po internetu tako v zasebnem kot v javnem sektorju. Danes je najpogostejši način avtentifikacija z uporabo gesel. To lahko zadošča za mnoge aplikacije, vendar so vedno bolj potrebne tudi bolj varne rešitve¹⁰. Ker bo rešitev veliko, mora industrija ob podpori ukrepov politike (zlasti storitve e-uprave) zagotoviti interoperabilnost na temelju standardov in odprtih razvojnih platform.

UKREPI

Komisija bo:

- kot **ključni ukrep št. 2:** zagotovila, da se enotno območje plačil v evrih (SEPA) izpelje do konca s tem, da z zavezujočimi pravnimi ukrepi določi končni datum prehoda pred letom 2010, ter s sporočilom o e-računih in ustanovitvijo foruma več zainteresiranih strani olajša nastanek interoperabilnega evropskega okvirja za e-račune.
- kot **Ključni ukrep št. 3:** v letu 2011 predlagala revizijo **Direktive o elektronskem podpisu** z namenom zagotovitve čezmejnega priznavanja in interoperabilnosti **varnih sistemov za e-avtentifikacijo**.
- **med drugimi ukrepi:**
 - do leta 2010 ocenila **učinek Direktive o e-poslovanju** na spletne trge in podala konkretne predloge.

Države članice morajo:

- hitro in celovito začeti izvajati **ključne direktive, ki podpirajo enotni digitalni trg**, vključno z Direktivo o storitvah, Direktivo o nepoštenih poslovnih praksah ter telekomunikacijski okvir;
- do leta 2013 prenesti **Direktivo o DDV**¹¹, s čimer bo zagotovljena enaka obravnava e-računov in računov v papirni obliki.

2.1.3. Ustvarjanje zaupanja v digitalno okolje

Evropski državljani danes po pravu EU uživajo vrsto pravic, ki so povezane z digitalnim okoljem, kot so pravica do svobodnega izražanja in informiranosti, varstvo osebnih podatkov in zasebnosti, zahteve o preglednosti ter univerzalne storitve telefona in funkcionalnega interneta ter minimalna kakovost storitev.

⁹ Direktiva 2009/110/EC o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja.

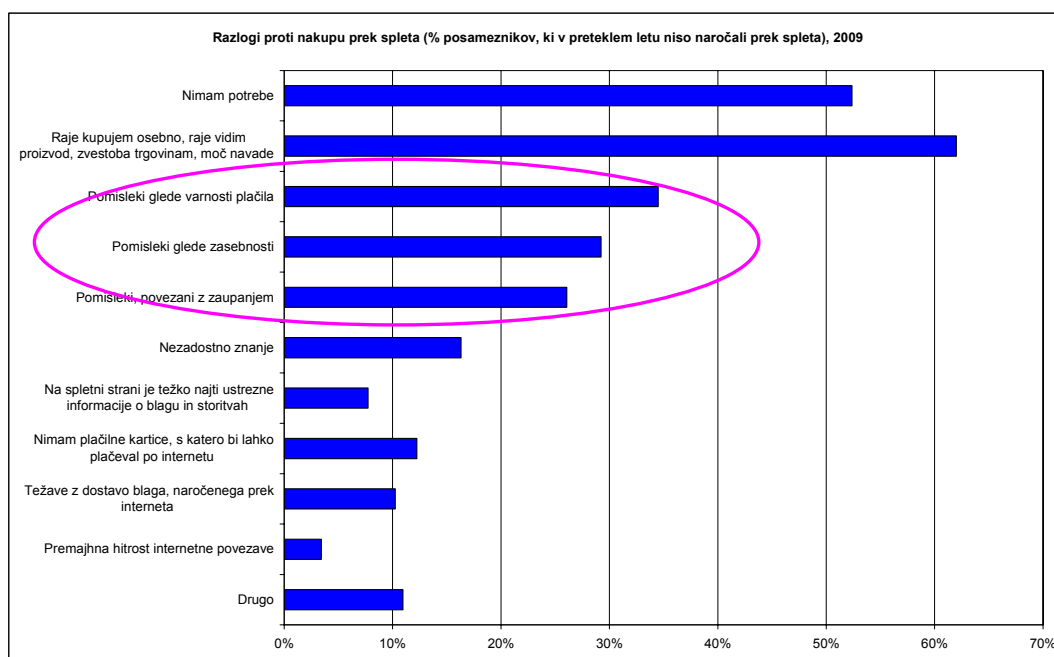
¹⁰ Prav zato je Komisija predlagala Evropsko strategijo za upravljanje identitete v okviru stockholmskega programa – COM(2010) 171.

¹¹ O spremembi Direktive 2006/112/ES, kot jo je leta 2009 predlagala Komisija.

Vendar pa so te pravice razpršene po različnih zakonih in jih ni vedno najlaže razumeti. Uporabnikom je treba zagotoviti preproste, kodificirane razlage njihovih pravic in dolžnosti, ki bodo oblikovane na pregleden in razumljiv način, npr. na spletnih platformah, ki bi gradile na prototipu vodiča „eYou“¹².

Medtem pomanjkanje zaupanja v spletno okolje resno škodi razvoju evropskega spletnega gospodarstva. V letu 2009 so bili med glavnimi razlogi, da ljudje niso naročali na spletu: pomisleki glede varnosti plačil, pomisleki glede zasebnosti in pomisleki v zvezi z zaupanjem (slika 3 spodaj). Splošna revizija regulativnega okvira za varstvo podatkov, ki ravno poteka, ima namen posodobiti vse zadevne pravne instrumente, s čimer se bo odgovorilo na izzive globalizacije in ustvarilo tehnološko nevtralne načine za spodbujanje zaupanja s krepitvijo pravic državljanov.

Slika 3: Razlogi proti spletnim nakupom (% posameznikov, ki v letu 2009 niso naročali na spletu)

Vir: Eurostat, raziskava Skupnosti o uporabi IKT v gospodinjstvih in pri posameznikih iz leta 2009.

Če potrošniki ne bodo imeli občutka, da so njihove pravice jasne in varovane, **na spletu ne bodo kupovali**. Čeprav Direktiva o e-poslovanju ponudnikom storitev informacijske družbe nalaga zahteve glede preglednosti in podatkov in uvaja minimalne zahteve glede podatkov o komercialnih sporočilih¹³ je za zagotavljanje, da se zahteve glede podatkov upoštevajo, potreben skrben nadzor.

Stanje bosta do neke mere popravili Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah¹⁴ in Direktiva o trženju finančnih storitev na daljavo¹⁵. Predlagano Direktivo o pravicah

¹² <http://www.ec.europa.eu/eyouguide>.

¹³ Direktiva 2000/31/ES. Poleg tega bo morda v skladu s tehnološkim napredkom treba posodobiti nekatere določbe, na primer o omejeni odgovornosti storitev informacijske družbe.

¹⁴ Direktiva 2005/29/ES.

¹⁵ Direktiva 2002/65/ES.

potrošnikov¹⁶ je treba hitro sprejeti in vzbuditi zaupanje potrošnikov in trgovcev v čezmejne spletne nakupe. Komisija pa bo proučila tudi, kako izboljšati pravice potrošnikov, ki kupujejo digitalne proizvode. Čezmejne spletne transakcije je mogoče olajšati tudi z večjo usklajenostjo evropskega pogodbenega prava na temelju visoke ravni varstva potrošnikov. Komisija bo tudi začela s strategijo za vso EU za izboljšanje sistemov za alternativno reševanje sporov in predlagala spletno orodje za pravna sredstva pri e-trgovanju ter izboljšala dostop do pravosodja prek spleta. Poleg tega je na primer mogoče s primerjalnimi analizami, preskusi proizvodov in primerjavami cen izboljšati primerljivost potrošniških cen ter spodbuditi konkurenčnost in izboljšati varstvo potrošnikov.

Zaupanje se bi lahko spodbudilo tudi z uvedbo **zaupanja vredne spletne znamke EU** za spletne strani, namenjene prodaji. Komisija načrtuje to zamisel izpeljati ob posvetovanju z vsemi zainteresiranimi stranmi.

UKREPI

Komisija bo:

- kot **ključni ukrep št. 4**: do konca leta 2010 revidirala **regulativni okvir EU o varstvu podatkov**, z namenom povečati zaupanje ljudi in okrepiti njihove pravice;
- **med drugimi ukrepi:**
 - do leta 2012 predlagala **pravni instrument pogodbenega prava, ki dopolnjuje Direktivo o varstvu potrošnikov**, s čimer bi se odpravila razdrobljenost pogodbenega prava, zlasti kar zadeva spletno okolje;
 - do leta 2011 v zeleni knjigi proučila pobude o alternativnem reševanju sporov za potrošnike v EU, da se do leta 2012 podajo predlogi za sistem **spletnega reševanja sporov za celotno EU** v zvezi s transakcijami e-trgovanja;
 - na podlagi posvetovanj z zainteresiranimi stranmi proučila predloge s področja **skupinskih pravnih sredstev**;
 - v sodelovanju z evropsko mrežo agencij za varstvo potrošnikov do leta 2012 izdala **EU kodeks spletnih pravic**, ki na jasn in dostopen način povzema obstoječe pravice digitalnih uporabnikov v EU, dopolnjen z letnim popisom kršitev prava varstva spletnih potrošnikov in ustreznimi izvršilnimi ukrepi;
 - do leta 2012 ustvarila platformo zainteresiranih strani, ki bo vsebovala **zaupanja vredne spletne znamke EU**, zlasti za spletne strani, namenjene prodaji.

2.1.4. *Krepitev enotnega trga telekomunikacijskih storitev*

Danes so telekomunikacijski trgi v Evropi razdeljeni po državah članicah s povsem nacionalnimi (za razliko od vseevropskega) ureditvami številčenja, licenciranja in dodeljevanja spektra. Svetovna konkurenca in internet te nacionalne strukture vedno bolj postavljata pod vprašaj.

¹⁶ Prim. http://ec.europa.eu/consumers/rights/cons_acquis_en.htm.

Prva prednostna naloga Komisije bo **hitra in dosledna izvedba spremenjenega regulativnega okvira** ob boljši usklajenosti uporabe spektra in, kjer je potrebno, uskladitvi frekvenčnih pasov, da se ustvarijo prednosti zaradi velikosti trgov z opremo in storitvami. Ker enotni trg zahteva, da se podobna vprašanja o ureditvi ustrezno podobno obravnavajo, bo Komisija namenila prednost določitvi smernic o ključnih ureditvenih konceptih po pravilih o elektronskih komunikacijah, zlasti metodologiji zaračunavanja in nediskriminaciji, do leta 2012 pa bo poiskala tudi trajne rešitve za glasovno in podatkovno gostovanje.

Pri spopadanju z ovirami, ki evropskim podjetjem in državljanom preprečujejo, da bi v polni meri uporabljali čezmejne elektronske komunikacijske storitve, bo Komisija uporabila tudi študijo novoustanovljenega organa evropskih regulatorjev elektronskih komunikacij. Boljša usklajenost nacionalnih ureditev številčenja na podlagi sedanjega okvira bi, na primer, pomagala evropskim proizvajalcem in prodajalcem, tako da bi omogočala storitve prodaje, poprodaje in poizvedb potrošnikov prek enotne vseevropske številke, od boljšega delovanja družbeno koristnih števil (npr. številke 116, ki se uporabljajo za klicne linije za pogrešane otroke) pa bi imeli koristi državljeni. Izboljšana primerljivost (npr. s primerjalnimi analizami), uporabniških in potrošniških cen bo na podoben način spodbudila konkurenčnost in izboljšala varstvo potrošnikov.

Nazadnje bo Komisija, med drugim na podlagi praktičnih prispevkov zainteresiranih strani, ocenila **družbenoekonomske stroške „ne-Evrope“ na trgih telekomunikacij**, izpostavila koristi boljše integriranega trga in predlagala primerne ukrepe za zmanjšanje teh stroškov.

UKREPI

Komisija bo:

- do leta 2011 predlagala ukrepe za večjo uskladitev virov številčenja za zagotavljanje poslovnih storitev po Evropi;
- na podlagi Evropskega programa za politiko radijskega spektra¹⁷ uskladila tehnične in regulatorne pogoje v zvezi z uporabo spektra in, kjer je potrebno, uskladila frekvenčne pasove, da se ustvarijo prednosti zaradi velikosti trgov z opremo in storitvami ter da se potrošnikom omogoči uporaba iste opreme in storitev po vsej EU;
- do leta 2011 proučila stroške „ne-Evrope“ na trgih telekomunikacij, da se sprejmejo nadaljnji ukrepi za povečanje koristi enotnega trga.

2.2. Interoperabilnost in standardi

Za izgradnjo resnično digitalne družbe potrebujemo učinkovito interoperabilnost med proizvodi in storitvami IT.

Internet najbolje kaže, kakšno moč ima tehnična **interoperabilnost**. Njegova odprta zgradba je interoperabilne naprave in aplikacije približala milijardam ljudi po vsem svetu. Da bi bilo uvajanje IKT kar najuspešnejše, pa je treba okrepiti

¹⁷

Glej ključni ukrep št. 8.

interoperabilnost med napravami, aplikacijami, odložišči podatkov, storitvami in omrežji.

2.2.1. *Izboljšanje določanja standardov na področju IKT*

Evropski okvir za določanje standardov mora ujeti korak s hitrimi trgi tehnologije, saj so **standardi** bistvenega pomena za interoperabilnost. Komisija bo nadaljevala z **revizijo evropske politike standardizacije** in bo sledila svoji beli knjigi z naslovom „Posodobitev standardizacije IKT v EU – Pot naprej“¹⁸ ter javnim posvetovanjem. Eden od pomembnih ciljev, ki odraža naraščajoč pomen standardov IKT, ki jih razvijajo določeni svetovni forumi in konzorciji, je, da se omogoči uporaba teh standardov v zakonodaji in pri javnem naročanju.

Smernice o preglednih pravilih vnaprejšnjega razkritja **temeljnih pravic intelektualne lastnine** in **pogoji za licenciranje** v okviru določanja standardov, ki bodo podrobno oblikovane v prihajajoči reformi standardizacijske politike EU in posodobljenih protikartelnih pravilih o dogovorih o horizontalnem sodelovanju, bi lahko prispevale tudi k znižanju zahtevanih pristojbin za uporabo standardov in tako zmanjšale stroške vstopa na trg.

2.2.2. *Spodbujanje boljše rabe standardov*

Javni organi bi morali pri naročanju strojne in programske opreme ter storitev IT čim bolje uporabiti vse **zadevne standarde**, na primer z izbiro standardov, ki jih lahko uporabijo vsi zainteresirani dobavitelji, kar bi ustvarilo večjo konkurenčnost in zmanjšalo tveganje za vezanost na določeno tehniko.

2.2.3. *Izboljšanje interoperabilnosti z usklajevanjem*

Komisija bo kot ključni ukrep za spodbujanje interoperabilnosti med javnimi upravami sprejela ambiciozno **evropsko strategijo interoperabilnosti** in **evropski okvir za interoperabilnost**, ki bo začrtan po programu ISA (interoperabilnostne rešitve za evropske javne uprave¹⁹).

Ker vse tehnologije, ki se širijo, ne temeljijo na standardih, obstaja tveganje, da se na teh področjih koristi interoperabilnosti izgubijo. Komisija bo proučila izvedljivost **ukrepov, s pomočjo katerih bi lahko pomembni akterji na trgu licencirali informacije o interoperabilnosti**, obenem pa bo spodbujala inovacije in konkurenco.

UKREPI

Komisija bo:

- kot **ključni ukrep št. 5**: kot sestavni del revizije standardizacijske politike EU do leta 2010 predlagala pravne ukrepe v zvezi z interoperabilnostjo na področju IKT, s katerimi se bodo reformirala **pravila o izvajanju standardov IKT v Evropi**, da se omogoči

¹⁸

Posodobitev standardizacije IKT v EU – Pot naprej (COM(2009) 324).

¹⁹

Interoperabilnostne rešitve za evropske javne uprave (ISA) (UL L 260, 3.10.2009, str. 20). ISA nadomešča program IDABC (Interoperabilno zagotavljanje vseevropskih e-vladnih storitev javnim upravam, podjetjem in državljanom (UL L 181, 18.5.2004, str. 25).

uporaba določenih standardov forumov in konzorcijev IKT.

- med drugimi ukrepi:
 - spodbujala ustrezna pravila o temeljnih pravicah intelektualne lastnine in pogojih izdajanja licenc pri določanju standardov, vključno z **vnaprejšnjim razkritjem**, zlasti s smernicami, ki morajo biti oblikovane do leta 2011;
 - v letu 2011 izdala sporočilo, ki bo določilo **smernice** za povezavo med standardizacijo IKT in javnim naročanjem, kar bo javnim organom v pomoč pri **uporabi standardov za spodbujanje učinkovitosti in zmanjšanje tveganj za vezanost na določeno tehniko**;
 - spodbujala interoperabilnost s sprejetjem evropske strategije interoperabilnosti in evropskega okvirja za interoperabilnost v letu 2010;
 - proučila izvedljivost ukrepov, s pomočjo katerih bi lahko pomembni akterji na trgu licencirali informacije o interoperabilnosti, in o tem do leta 2012 poročala.

Države članice morajo:

- na nacionalni ravni do leta 2013 uporabiti **evropski okvir za interoperabilnost**;
- do leta 2013 uresničiti **zaveze o interoperabilnosti in standardih** iz Malmöške in Granadske deklaracije.

2.3. Zaupanje in varnost

Evropejci ne bodo sprejeli tehnologij, ki jim ne zaupajo – digitalna doba ni niti „veliki brat“ niti „kibernetski divji zahod“.

Ko se priključijo na splet, morajo uporabniki biti varni in se tako tudi počutiti. Tako kot v fizičnem svetu se tudi kibernetškega kriminala ne sme tolerirati. Poleg tega nekatere najbolj inovativne in napredne spletne storitve, kot sta e-bančništvo in e-zdravje, preprosto ne bi obstajale, če tehnologije ne bi bile povsem zanesljive. Zaenkrat se je internet izkazal kot izredno varen, odporen in stabilen, vendar pa omrežja IT in končne postaje končnih uporabnikov ostajajo ranljiva za številne nove grožnje: v zadnjih letih je obseg neželene elektronske pošte narasel toliko, da je močno zgostil promet z elektronsko pošto (različne ocene se gibajo med 80 % in 98 % vse elektronske pošte, ki kroži²⁰), s tako pošto pa se tudi širi široka paleta virusov in škodljivih programov. Nastaja prava epidemija kraj identitete in spletnih prevar. Napadi so vedno bolj prefinjeni (trojanci, botneti itd.) in imajo pogosto finančen motiv. Lahko pa so tudi politično motivirani, kot kažejo nedavni kibernetški napadi na Estonijo, Litvo in Gruzijo.

Spopadanje s temi grožnjami in krepitev varovanja v digitalni družbi sta skupna odgovornost posameznikov in zasebnih ter javnih organov, tako doma kot po vsem svetu. Na primer za spopadanje z izkoriščanjem v spolne namene in otroško pornografijo bi se dalo ob ukrepih za odstranitev škodljivih vsebin in onemogočanje vpogleda vanje oblikovati opozorilne platforme na nacionalnih ravneh in na ravni

²⁰ Glej na primer [raziskavo Evropske agencije za varnost omrežij in informacij za leto 2009](#) (januar 2010).

EU. Bistvenega pomena so tudi izobraževalne dejavnosti in kampanje za ozaveščanje širše javnosti: EU in države članice lahko te napore pospešijo npr. s pomočjo programa Varnejši internet, ki otrokom in družinam zagotavlja informacije in izobraževanje o varnosti na spletu in z analiziranjem učinkov uporabe digitalnih tehnologij na otroke. Tudi podjetja bi bilo treba spodbujati, da še naprej razvijajo in uporabljajo samoregulatorne ureditve, zlasti glede zaščite mladoletnikov, ki uporabljajo njihove storitve.

Pravica do zasebnosti in pravica do varstva osebnih podatkov sta temeljni pravici v EU, ki ju je treba – tudi na spletu – učinkovito izvajati z uporabo najširšega nabora sredstev: od široke uporabe načela „vgrajene zasebnosti“²¹ v zadevnih tehnologijah IKT, do odvrnilnih sankcij, kjer je to potrebno. Revidiran okvir za elektronske komunikacije EU pojasnjuje odgovornosti operaterjev omrežij in ponudnikov storitev, vključno z obveznostjo obveščanja o kršitvah varstva osebnih podatkov. Nedavno začeta revizija splošnega okvira za varstvo podatkov bo vključevala tudi možno razširitev obveznosti obveščanja o kršitvah varstva osebnih podatkov. Izvajanje vseevropske prepovedi neželenih vsebin bo okrepljena z uporabo mreže za sodelovanje pri zaščiti potrošnikov (CPC network).

Učinkovito in hitro izvajanje akcijskega načrta EU za zaščito kritične komunikacijske infrastrukture²² ter Stockholmskega programa²³ bosta na področju varnosti omrežij in informacij v zvezi borbo proti kibernetickemu kriminalu sprožila nastanek vrste ukrepov. Za odziv v realnem času je, na primer, potrebno v Evropi ustanoviti dobro delujočo in širšo mrežo skupin za odzivanje na računalniške grožnje (CERT), vključno s takimi za evropske institucije. Sodelovanje med skupinami CERT in organi pregona je nujen, potrebno pa je spodbuditi sistem kontaktnih točk za pomoč pri preprečevanju kibernetiskega kriminala in pri odzivanju na nujne primere, kot so kibernetiski napadi. Evropa potrebuje tudi strategijo na področju upravljanja identitete, zlasti za varne in učinkovite storitve e-uprave²⁴.

Nazadnje je za uspeh spopadanja z varnostnimi grožnjami in njihovo zmanjšanje treba organizirati sodelovanje zadevnih akterjev na svetovni ravni. To se lahko naredi v okviru razprav o vodenju interneta. Na bolj operativni ravni si je treba prizadevati za mednarodno usklajene ukrepe namenjene varnosti in v borbi proti računalniškemu kriminalu delovati združeno ter ob podpori prenovljene Evropske agencije za varnost omrežij in informacij (ENISA).

UKREPI

Komisija bo:

- kot **ključni ukrep št. 6**: v letu 2010 predstavila ukrepe, katerih cilj je **okrepljena politika varnosti omrežij in informacij na visoki ravni**, vključno z zakonodajnimi pobudami, kot je posodobljena agencija za varnost omrežij in informacij (ENISA), ter ukrepi, ki omogočajo hitrejšo odzivanje na kibernetiske napade, vključno s skupinami

²¹ To načelo pomeni, da sta zasebnost in varstvo podatkov vgrajeni v celoten življenjski cikel tehnologije, od začetne faze načrtovanja do uvedbe, rabe in končno zavrženja.

²² COM(2009) 149.

²³ COM(2010) 171.

²⁴ Taka strategija je bila predlagana v okviru Stockholmskega programa.

CERT za institucije EU;

- kot **ključni ukrep št. 7**: do leta 2010 predstavila ukrepe, vključno z zakonodajnimi pobudami, za **borbo proti kibernetiskim napadom na informacijske sisteme** ter do leta 2013 še s tem povezana pravila o pristojnostih v kibernetiskem prostoru na evropski in mednarodni ravni.
- **med drugimi ukrepi:**
 - do leta 2012 vzpostavila **evropsko platformo za kibernetiski kriminal**;
 - do leta 2011 proučila izvedljivost ustanovitve **evropskega centra za kibernetiski kriminal**;
 - sodelovala z zainteresiranimi stranmi, zlasti da se izboljša **svetovno obvladovanje tveganj** v digitalnem in fizičnem okolju in izvajajo mednarodno usklajeni usmerjeni ukrepi proti računalniškemu kriminalu in napadom na varnost;
 - od leta 2010 dalje podpirala vseevropske vaje pripravljenosti na področju kibernetiske varnosti;
 - v okviru modernizacije regulativnega okvira za zaščito osebnih podatkov v EU²⁵, s čimer bo postal bolj skladen in pravno varen, proučila možnost razširitve določb o obvestilih o kršitvah varnosti;
 - do leta 2011 izdelala smernice za izvajanje novega telekomunikacijskega okvira v zvezi z **varstvom zasebnosti posameznikov in njihovih osebnih podatkov**;
 - podpirala **točke za prijavo nezakonitih spletnih vsebin** (klicne linije) in kampanje za ozaveščanje otrok o varnosti na spletu, ki se izvajajo na nacionalni ravni, ter izboljšati vseevropsko sodelovanje in izmenjavo najboljših praks na tem področju;
 - spodbujala dialog z več zainteresiranimi stranmi in samourejanje evropskih in svetovnih ponudnikov storitev (npr. platforme za socialno mreženje, ponudniki mobilnih komunikacij), zlasti ko gre za uporabo njihovih storitev s strani mladoletnikov.

Države članice morajo:

- do leta 2012 ustanoviti **učinkovito mrežo skupin CERT na nacionalni ravni**, ki bo pokrivala celotno Evropo;
- od leta 2010 v sodelovanju s Komisijo izvajati **simulacije obsežnih napadov** in preskušati strategije za njihovo ublažitev;
- do leta 2013 v polni meri uvesti **klicne linije za prijavljanje neprimernih ali škodljivih spletnih vsebin**, organizirati kampanje za ozaveščanje otrok o varnosti na spletu, v šolah nuditi pouk o varnosti na spletu in spodbuditi ponudnike spletnih storitev

²⁵

Glej ključni ukrep št. 4.

k izvajanju samoregulativnih ukrepov v zvezi s spletno varnostjo otrok;

- do leta 2012 vzpostaviti ali prilagoditi **nacionalne platforme za opozorila** Europolovi platformi za kibernetски kriminal, začeti v letu 2010.

2.4. Hitri in ultrahitri dostop do interneta

Za močno gospodarsko rast, ustvarjanje delovnih mest in blaginje ter zagotovitev dostopa državljanov do vsebin in storitev, ki jih iščejo, potrebujemo zelo hiter internet.

Gospodarstvo prihodnosti bo gospodarstvo znanja, ki bo temeljilo na mrežah z internetom v središču. Evropa potrebuje široko dostopen hiter in ultrahiter dostop do interneta po konkurenčnih cenah. Strategija Evropa 2020 je poudarila pomen uvedbe širokopasovnih povezav za spodbujanje družbene vključenosti in konkurenčnosti v EU. Ponovno je postavila cilj, da do leta 2013 vsi Evropejci dobijo dostop do osnovne širokopasovne povezave, prizadeva pa si zagotoviti, da bodo do leta 2020 (i) vsi Evropejci imeli dostop do mnogo večjih hitrosti interneta, ki bi presegle 30 Mb/s in (ii) v 50 ali več odstotkih evropskih gospodinjstev naročeni na internetne povezave hitrosti nad 100 Mb/s.

Za doseg te ambiciozne ciljeve je treba razviti celovito politiko, ki bo temeljila na mešanici tehnologij, pri tem pa se je treba osredotočiti na dva vzporedna cilja: na eni strani zagotoviti splošno pokritost s širokopasovno povezavo (s kombiniranjem fiksne in brezžične) s postopno naraščajočimi hitrostmi interneta do in prek 30 Mb/s ter sčasoma na velikem delu ozemlja EU spodbuditi uvedbo in uporabo dostopovnih omrežij naslednje generacije (NGA), ki bodo omogočale hitro internetno povezavo s hitrostmi nad 100 Mb/s.

2.4.1. Zagotavljanje splošne pokritosti s širokopasovnimi povezavami z naraščajočimi hitrostmi

Brez znatnega sodelovanja javnosti tvegamo rezultat, ki ne bo optimalen, pri čemer bi bila hitra širokopasovna omrežja osredotočena na nekaj območjih z visoko gostoto ob občutnih vstopnih stroških in visokih cenah. Koristi prelivanja, ki jih tovrstna omrežja prinašajo gospodarstvu in družbi, opravičujejo javne politike, ki zagotavljajo splošno pokritost s širokopasovnimi povezavami z naraščajočimi hitrostmi.

Zato namerava Komisija sprejeti sporočilo, ki bo določalo skupen okvir, v katerem naj bi se razvijale nacionalne politike in politike EU, da bi se dosegli cilji strategije Evropa 2020. S temi politikami je treba zlasti zmanjšati stroške uvedbe širokopasovnih povezav na celotnem območju EU in zagotavljati ustrezno načrtovanje, usklajevanje ter zmanjšanje upravnih bremen. Pristojni organi morajo na primer zagotoviti: da javno in zasebno gradbeništvo sistematično zagotavljata širokopasovna omrežja in vgrajene napeljave, pravico do poti, ter načrte razpoložljive pasivne infrastrukture, ki je primerna, da se jo opremi s kablji.

Brezžične (prizemne ali satelitske) širokopasovne povezave imajo lahko ključno vlogo pri zagotavljanju pokritosti vseh območij, vključno z oddaljenimi in podeželskimi območji. Danes je osrednji problem za razvoj brezžičnih širokopasovnih omrežij dostop do radiofrekvenčnega spektra. Uporabniki mobilnega

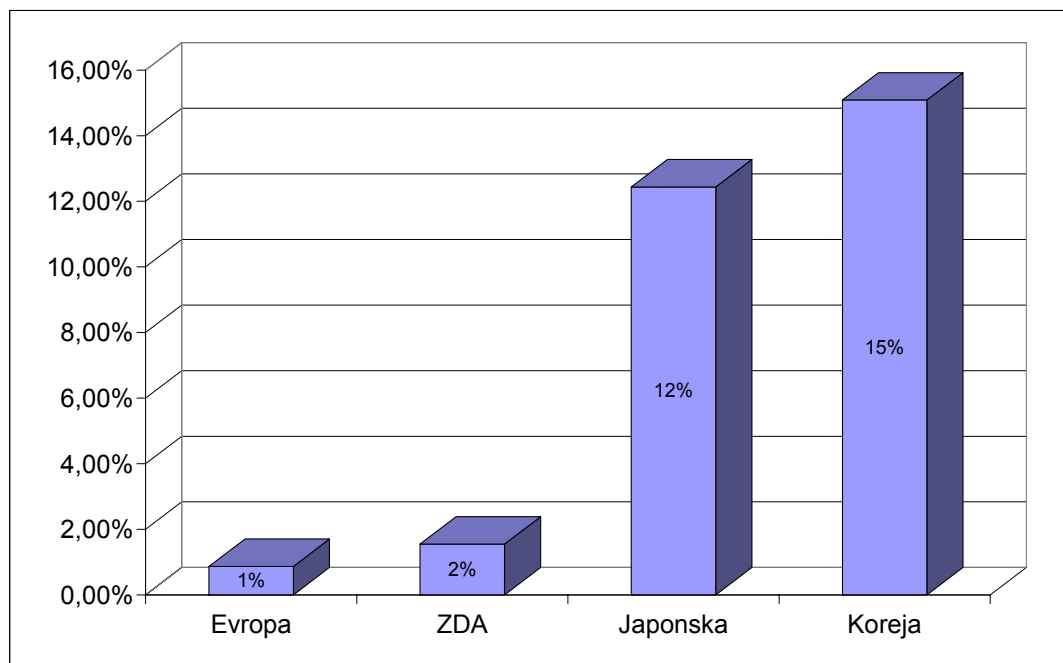
interneta se že soočajo z zgostitvami v omrežjih, ki nastajajo zaradi neučinkovite rabe radiofrekvenčnega spektra. Poleg tega, da to jezi uporabnike, pa duši tudi inovacije na trgih za nove tehnologije, kar vpliva na dejavnost v vrednosti 250 milijard EUR letno²⁶. V prihodnost usmerjena evropska politika radijskega spektra bi morala poleg zagotavljanja razširjanja programov z dodelitvijo uporabe določenih frekvenc digitalne dividende za namene brezžičnih širokopasovnih povezav od določenega prihodnjega datuma, z zagotavljanjem dodatne prožnosti (tudi z omogočanjem trgovanja s spektrom) in s podpiranjem konkurenčnosti in inovacij spodbujati učinkovito upravljanje radiofrekvenčnega spektra.

Poleg tega je treba uporabljati nacionalne finančne instrumente in finančne instrumente EU in EIB za dobro usmerjene naložbe v širokopasovne povezave na območjih, kjer je trenutno gospodarstvo šibko, in samo taka osredotočena intervencija lahko pomeni trajnostno vzdržne naložbe.

2.4.2. Spodbujanje vzpostavitve omrežij NGA

V Evropi dostop do interneta danes večinoma temelji na širokopasovnih povezavah prve generacije, kar pomeni, da se do interneta dostopa po bakrenih telefonskih kabljih in prek kabelskih TV omrežij. Vendar pa državljani in podjetja po svetu vse bolj povprašujejo po mnogo hitrejših omrežjih NGA. Glede tega Evropa še vedno zaostaja za nekaterimi glavnimi mednarodnimi konkurenti. Pomemben kazalnik je stopnja dosega tehnologije vlaken do doma, ki je v Evropi zelo nizka in je daleč pod nekaterimi vodilnimi državami skupine G20 (glej **sliko 4**).

Slika 4: Tehnologija vlaken do doma (FTTH) – doseg v juliju 2009

Vir: Point Topic

²⁶

Prim. *Conditions and options in introducing secondary trading of radio spectrum in the European Community*, Evropska komisija 2004.

Za spodbujanje razvoja omrežij NGA in tržnih investicij v odprta in konkurenčna omrežja bo Komisija sprejela priporočilo o NGA, ki bo temeljilo na naslednjih načelih: (i) pri določanju stroškovno usmerjenih cen dostopa je treba primerno upoštevati naložbena tveganja; (ii) nacionalni regulatorni organi morajo imeti možnost za vsak primer naložiti najprimernejša sredstva dostopanja, kar omogoča razumno hitrost naložb za alternativne operaterje in upošteva raven konkurence na katerem koli določenem območju in (iii) spodbujati je treba mehanizme za soinvestiranje in delitev tveganj.

2.4.3. *Odprta in nevtralen internet*

Komisija bo tudi pozorno spremljala izvajanje zakonodajnih določb o odprti in nevtralnemu naravi interneta, ki varujejo pravice uporabnikov do dostopanja do informacij in njihovega razširjanja na spletu in zagotavljajo preglednost upravljanja prometa²⁷. Komisija bo v sklopu bolj splošne zaveze, da do konca leta pripravi poročilo, pred poletjem 2010 začela javno posvetovanje v luči razvoja tehnologije in trgov glede tega, ali so potrebne dodatne usmeritve za zagotovitev doseganja osnovnih ciljev svobode izražanja, preglednosti, potrebe po naložbah v odprta omrežja, poštene konkurence in odprtosti za inovativne poslovne modele.

UKREPI

Komisija bo:

- kot **ključni ukrep št. 8**: v letu 2010 sprejela sporočilo o širokopasovnih povezavah, ki bo podlaga skupnemu okviru za ukrepe na ravni EU in držav članic, da se dosežejo cilji v zvezi s širokopasovnimi povezavami iz strategije Evropa 2020; v okviru tega bo:
 - okrepila in racionalizirala **financiranja visokohitrostnih širokopasovnih povezav** z uporabo instrumentov EU (npr. ERDF, ERDP, EAFRD, TEN, CIP) v tem okviru do leta 2014 in proučila, kako pritegniti **kapital** za naložbe v širokopasovne povezave z **izboljšanjem kreditne kvalitete** (ob podpori EIB in skladov EU);
 - predlagala ambicioznega **programa evropske politike spektra** v letu 2010, o katerem bosta odločala Evropski parlament in Svet in ki bo določil usklajeno in strateško politiko spektra na ravni EU, da se poveča učinkovitost upravljanja radijskega spektra in maksimirajo koristi za potrošnike in industrijo;
 - v letu 2010 izdala priporočila za **spodbujanje naložb v konkurenčna dostopovna omrežja naslednje generacije** z jasnimi in učinkovitimi regulatornimi ukrepi.

Države članice morajo:

- do leta 2012 z uporabo javnega financiranja v skladu s pravili EU glede konkurence in državnih pomoči²⁸ razviti in vzpostaviti **nacionalne načrte za širokopasovne povezave**, ki izpolnjujejo **cilje pokritosti, hitrosti in uporabe**, kot so določeni v strategiji

²⁷ Člen 8(4)(g) Direktive 2002/21/ES o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve; Člen 20(1)(b) ter člen 21(3)(c) in (d) Direktive o univerzalnih storitvah.

²⁸ Smernice Skupnosti o uporabi pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij (UL C 235, 30.9.2009, str. 4).

Evropa 2020; Komisija bo v sklopu upravljanja digitalne agende letno poročala o napredku;

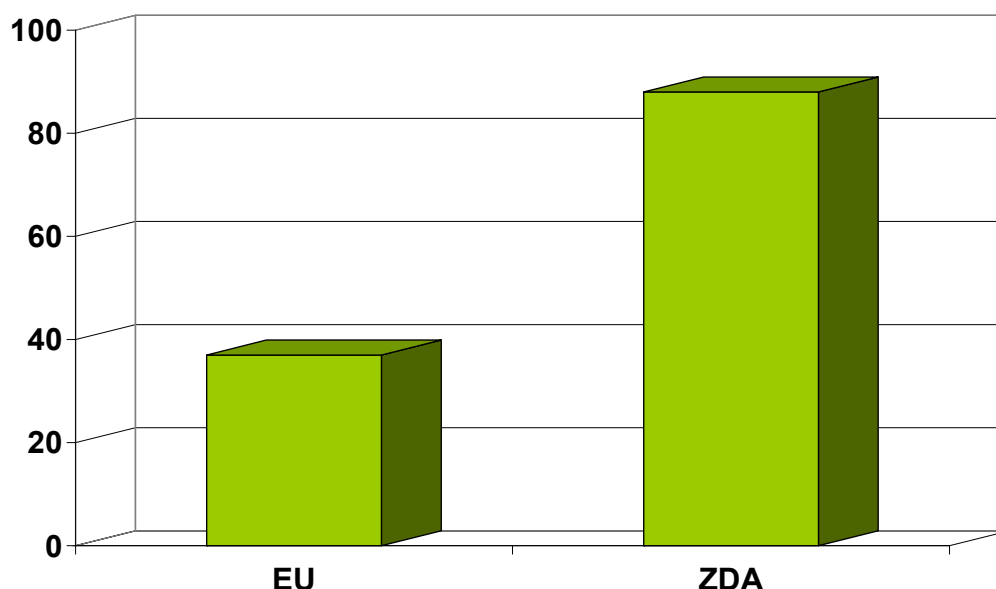
- sprejeti ukrepe, vključno s pravnimi določbami, za **olajšanje naložb v širokopasovne povezave**, kot so zagotavljanje, da se v gradbena dela sistematično vključujejo investitorji, zagotavljanje pravice do poti in načrtov razpoložljive pasivne infrastrukture, ki je primerna, da se jo opremi s kabli ter izboljšanje napeljav v zgradbah;
- v polni meri izkoristiti sredstva iz **strukturnih skladov in sklada za razvoj podeželja**, ki so že namenjena za naložbe v infrastrukturo in storitve IKT;
- izvajati **program evropske politike spektra**, da se zagotovi usklajeno dodeljevanje spektra, ki je potrebno za izpolnitev cilja 100-odstotne pokritosti z internetom hitrosti 30 Mb/s do leta 2020 in ciljev iz **priporočila o NGA**.

2.5. Raziskave in inovacije

Evropa mora nameniti več sredstev raziskavam in razvoju ter zagotoviti, da se bodo najboljše zamisli uresničile na trgu.

Evropa še vedno premalo vlaga v raziskave in razvoj na področju IKT. V primerjavi z večjimi trgovinskimi partnerji, kot so ZDA, se za raziskave in razvoj na področju IKT v Evropi ne le namenja mnogo manjši delež celotne porabe za raziskave in razvoj (17 % v primerjavi z 29 %) temveč je tudi v absolutnem smislu ta poraba zgolj 40 % porabe v ZDA (**slika 5** – v letu 2007 37 milijard EUR v primerjavi z 88 milijardami).

Slika 5: Celotna poraba za raziskave in razvoj na področju IKT v milijardah EUR (2007)

Vir: Eurostat in IPTS-SRS

Glede na to, da IKT predstavlja pomemben delež skupne dodane vrednosti v najpomembnejših evropskih panogah, kot so avtomobilska industrija (25 %),

industrija aparatov za široko rabo (41 %), zdravstvena in medicinska industrija (33 %), pomanjkanje naložb v raziskave in razvoj IKT ogroža celoten evropski sektor proizvodnje in storitev.

Naložbena vrzel je povezana s tremi osnovnimi problemi:

- majhna in razpršena javna prizadevanja pri raziskavah in razvoju; npr. javni sektor EU na leto porabi manj kot 5,5 milijarde EUR za raziskave in razvoj na področju IKT, kar je mnogo manj kot pri konkurenčnih gospodarstvih;
- Razdrobljenost trga in razpršenost sredstev financiranja inovatorjev omejujeta rast in razvoj inovativnih podjetij IKT, zlasti MSP.
- Evropa je pri prevzemanju inovacij IKT počasna, zlasti na področjih javnega interesa. Čeprav so družbeni izzivi močno gonilo inovacij, se Evropa slabo poslužuje inovacij ter raziskav in razvoja, da bi izboljšala kakovost in storilnost svojih javnih storitev.

2.5.1. *Povečevanje naporov in učinkovitosti*

Komisija bo v letu 2010 predstavila celostno strategijo raziskav in inovacij, ki je vodilna pobuda „unije inovacij“ za izvedbo strategije Evropa 2020²⁹. Evropa mora z nadgradnjo Strategije za raziskave, razvoj in inovacije na področju IKT³⁰ povečati, osredotočiti in združevati svoje naložbe, da bi zadržala konkurenčno prednost na tem področju, in mora še naprej vlagati v visoko tvegane raziskave, vključno z multidisciplinarnim temeljnim raziskovanjem.

Svojo prednost pri inovacijah na ključnih področjih mora Evropa ustvarjati tudi s krepitvijo e-infrastruktur³¹ in z usmerjenim razvojem inovativnih skupin na ključnih področjih. Razviti je treba strategijo „računalništva v oblaku“ za vso EU, zlasti za upravljanje in znanost³².

2.5.2. *Spodbujanje inovacij na področju IKT z izkoriščanjem enotnega trga*

Izdatke evropskega javnega sektorja je treba uporabiti za spodbujanje inovacij, obenem pa je treba povečati učinkovitost in kakovost javnih storitev. Evropski javni organi morajo združiti moči, da predpise, certifikacijo, naročanje in standardizacijo prilagodijo v dobro inovacij. Za določitev skupnih tehnoloških načrtov od raziskav do trženja so potrebna javna in zasebna partnerstva ter forumi zainteresiranih strani, da se inovacije izkoristi za družbene potrebe. Dejavnosti prenašanja znanja je treba učinkovito upravljati³³ ter jih podpirati z ustreznimi finančnimi instrumenti³⁴,

²⁹ Prim. Poročilo o raziskavah in razvoju na področju IKT v Evropski uniji za leto 2009.

³⁰ Strategija za raziskave, razvoj in inovacije na področju IKT v Evropi: kako do izboljšav? – COM(2009) 116.

³¹ GÉANT visokozmogljivo elektronsko komunikacijsko omrežje in EGI Evropska omrežna infrastruktura.

³² Strategija bi morala upoštevati gospodarske, pravne in institucionalne vidike.

³³ Priporočilo Komisije o upravljanju intelektualne lastnine pri dejavnostih prenosu znanja in kodeks ravnanja za univerze in druge javne raziskovalne organizacije – [C\(2008\) 1329](#).

³⁴ Npr. naložbena jamstva Evropskega investicijskega sklada ali drugih instrumentov EIB.

raziskave, financirane z javnimi sredstvi pa je treba splošno razširjati z objavljanjem prosto dostopnih znanstvenih podatkov in člankov³⁵.

2.5.3. Pobude za inovacije pod okriljem industrije

IKT so vodilo ustvarjanja in rasti v celotnem gospodarstvu. To pomeni, da industrija vedno bolj potrebuje odprte in interoperabilne rešitve za izkoriščanje IKT po vseh sektorjih. S programi, ki jih financira EU, se bodo podprle pobude pod okriljem industrije, ki se nanašajo na **standarde in odprte platforme za nove proizvode in storitve**. Komisija bo okrepila te dejavnosti in združila zainteresirane strani okoli skupnih raziskovalnih načrtov na področjih, kot je internet prihodnosti, vključno z internetom stvari, in pri ključnih spodbujevalnih tehnologijah v IKT.

UKREPI

Komisija bo:

- kot **ključni ukrep št. 9: spodbudila več zasebnih vlaganj** s strateško uporabo predkomercialnega naročanja³⁶ in javno-zasebnih partnerstev³⁷ ter z uporabo strukturnih skladov za raziskave in inovacije ter vzdrževanjem 20-odstotnega letnega povečanja proračuna za raziskave in razvoj na področju IKT, vsaj v obdobju trajanja 7OP;
- med drugimi ukrepi:
 - okrepila **usklajevanje in združevanje sredstev** z državami članicami in industrijo³⁸ in se pri podpori EU raziskavam in inovacijam na področju IKT bolj osredotočila na partnerstva, ki jih vodijo povpraševanje in uporabniki;
 - v letu 2011 predlagala ukrepe za „**lahak in hiter**“ dostop do raziskovalnih sredstev EU za IKT, s čimer bodo dostopnejša zlasti MSP in mladim raziskovalcem z namenom širše uporabe v sklopu revizije okvira RTR EU³⁹;
 - zagotovila zadostno finančno podporo skupnim raziskovalnim infrastrukturam za IKT in inovativnim skupinam, razvila dodatne e-infrastrukture in uvedla strategijo EU o računalništvu v oblaku, zlasti za upravljanje in znanost;
 - sodelovala z zainteresiranimi stranmi pri **razvijanju** nove generacije spletnih aplikacij in storitev, vključno z večjezičnimi vsebinami in storitvami s podpiranjem standardov in odprtih platform prek programov, ki jih financira EU.

Države članice morajo:

- do leta 2020 **podvojiti skupno letno porabo** za raziskave in razvoj na področju IKT, s 5,5 milijard EUR na 11 milijard EUR (vključno s programi EU), in to na načine, ki bodo

³⁵ V ta namen bo Komisija ustrezno razširila obstoječe zahteve za publikacije prostega dostopa, kot so določene v Sklepu Komisije C(2008) 4408 (več informacij o tem pilotnem projektu je na voljo na: <http://ec.europa.eu/research/science-society/index.cfm?fuseaction=public.topic&id=1680>).

³⁶ V letih 2011–2013 bo Komisija sofinancirala pet novih ukrepov predkomercialnega naročanja, ki bodo vključevali države članice.

³⁷ Npr. v letih 2011–2013 bo Komisija v okviru 7OP podprla šest javno-zasebnih partnerstev s področja IKT, s financiranjem v skupni višini 1 milijarde EUR, kar bo spodbudilo zasebno porabo v višini 2 milijard EUR.

spodbudili enakovredno povečanje zasebne porabe 35 milijard EUR na 70 milijard EUR;

- **sodelovati v pilotnih projektih velikih razsežnosti** za preskušanje in razvoj inovativnih in interoperabilnih rešitev na področjih v javnem interesu, financiranih v okviru CIP.

2.6. Izboljšanje digitalne pismenosti, znanj in vključenosti

Smisel digitalne dobe mora biti v opolnomočenju in emancipaciji; družbeni izvor in znanja ne bi smela ovirati dostopa do tega potenciala.

Ker se vedno več vsakodnevnih opravkov, od prijav za službo do plačevanja davkov in rezervacij vstopnic, odvija prek spleta, je uporaba interneta postala neločljiv del vsakdanjega življenja mnogih Evropejcev. A vendar 150 milijonov Evropejcev, kar je okoli 30 %, interneta še nikoli ni uporabilo. Pogosto pravijo, da ga ne potrebujejo in da je predrag. To skupino večinoma sestavljajo ljudje v starosti od 65 do 74 let, tisti z nizkimi dohodki, brezposelni in manj izobraženi.

V mnogo primerih je vzroke za vrzel v prevzemanju interneta treba iskati v dejstvu, da uporabnikom primanjkuje znanj, kot sta digitalna in medijska pismenost, ne le za zaposlovanje, temveč tudi za učenje, ustvarjalnost, aktivno sodelovanje ter samozavestno in razsodno uporabo digitalnih medijev. Dostopnost in uporabnost sta problematični tudi za invalidne Evropejce. S premostitvijo te digitalne ločnice bi ljudem iz prikrajšanih družbenih skupin omogočili enakopravnejšo udeležbo v digitalni družbi (vključno s storitvami, ki so v njihovem neposrednem interesu, npr. e-učenje, e-uprava in e-zdravje) in reševanje njihove prikrajšanosti z večjo zaposljivostjo. Digitalna pismenost je tako ena od osmih ključnih spretnosti, ki so bistvenega pomena za posameznika v družbi, temelječi na znanju⁴⁰. Pomembno je tudi, da vsi uporabniki vedo, kako na spletu ostati varen.

IKT brez usposobljenih strokovnih delavcev tudi ne more učinkovito delovati kot evropski sektor rasti ter biti gibalno konkurenčnosti in rasti produktivnosti v evropskem gospodarstvu. Pomanjkanje usposobljenih strokovnih delavcev za delo z IKT ovira gospodarstvo EU: Do leta 2015 bo v Evropi morda kar 700 000 delovnih mest na področju IT, za zapolnitev katerih pa ne bo ustreznega znanja⁴¹.

2.6.1. Digitalna pismenost in znanja

Vse evropske državljanke je nujno treba izobraževati za uporabo IKT in digitalnih medijev, zlasti pa je k izobraževanju za področje IKT treba pritegniti mlade. Povečati in izboljšati je treba **ponudbo strokovnjakov za IKT in znanja o e-poslovanju**, tj.

³⁸ Na podlagi izkušenj v skupno usklajenem programu „AAL and the ERANET+ calls in Photonics“ bodo na področjih, kot sta e-zdravje in pametna razsvetljava, za leti 2011–2012 predlagani novi ukrepi.

³⁹ Pomemben element je nedavno sporočilo Komisije [„Poenostavitev izvajanja raziskovalnih okvirnih programov“](#), COM(2010) 187.

⁴⁰ Prim. Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje.

⁴¹ *Študija eSkills Monitor. Monitoring eskills supply and demand in Europe (Spremljanje ponudbe in povpraševanja po e-znanjih v Evropi)*, Evropska komisija 2009, glej <http://www.eskills-monitor.eu/>. Glede na različne ekonomske napovedi bi lahko vrzel v e-znanjih zajemala med 384 000 in 700 000 delovnih mest.

računalniškega znanja, ki je potrebno za inovacije in rast. Ker je obenem 30 milijonov žensk starih od 15 do 24 let⁴², je treba izboljšati privlačnost sektorja IKT za poklicno rabo, še zlasti za proizvodnjo in načrtovanje tehnologije. Vsi državljani bi se morali zavedati potenciala IKT za vse vrste poklicev. Za to bodo potrebna partnerstva med več zainteresiranimi stranmi, okrepljeno učenje, priznanje digitalne pismenosti v sistemih formalnega izobraževanja in usposabljanja, hkrati pa ozaveščanje ter učinkovito usposabljanje in izdajanje spričeval za IKT zunaj formalnih sistemov izobraževanja, vključno z uporabo spletnih orodij in digitalnih medijev za preusposabljanje in nadaljnji strokovni razvoj⁴³. Na podlagi izkušenj prvega „evropskega tedna e-znanj“ (od 1. do 5. marca 2010)⁴⁴ bo Komisija v letu 2010 in naprej z namenom pri mladih spodbujati izobraževanje, kariere in delovna mesta na področju IKT ter za spodbujanje digitalne pismenosti državljanov, usposabljanja o IKT za delovno silo in sprejemanja najboljših praks podpirala nacionalne in evropske dejavnosti ozaveščanja.

2.6.2. *Vključujoče digitalne storitve*

Koristi digitalne družbe morajo biti dostopne vsem. Komisija bo v luči nedavne javnega posvetovanja⁴⁵ proučila načine, kako najbolje zadostiti povpraševanju po osnovnih telekomunikacijskih storitvah na današnjih konkurenčnih trgih, kakšna vloga imajo lahko univerzalne storitve pri doseganju cilja širokopasovnega dostopa za vse ter kako univerzalne storitve financirati. Če bo potrebno bo Komisija do konca leta 2010 predstavila predloge v zvezi z Direktivo o univerzalnih storitvah⁴⁶.

Potrebni bodo usklajeni ukrepi, da se tudi invalidnim osebam zagotovi popoln odstop do novih elektronskih vsebin. Javne spletne strani in spletne storitve v EU, ki so pomembne za udeležbo v javnem življenju, je treba uskladiti z mednarodnimi standardi spletne dostopnosti⁴⁷. Zaveze glede dostopnosti so obenem zapisane v konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov⁴⁸.

UKREPI

Komisija bo:

- kot **ključni ukrep št. 10**: predlagala, da se **digitalna pismenost in usposobljenost** uvrstita kot prednostni nalogi v **uredbi o evropskem socialnem skladu (2014-2020)**;
- kot **ključni ukrep št. 11**: do leta 2012 razvila orodja za **opredeljevanje in priznavanje usposobljenosti strokovnjakov in uporabnikov IKT**, povezana z evropskim ogrodjem kvalifikacij⁴⁹ in EUROPASS⁵⁰ ter razvila evropski okvir za

⁴² Podatki Eurostata iz leta 2008.

⁴³ Nadaljnji predlogi na to temo bodo podani v okviru vodilne pobude iz Evrope 2020 z naslovom „Unija inovacij“.

⁴⁴ Glej: <http://skills-week.ec.europa.eu>.

⁴⁵ Glej http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/library/public_consult/index_en.htm.

⁴⁶ Direktiva 2002/22/ES o univerzalnih storitvah in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami.

⁴⁷ Zlasti s smernicami za dostopnost spletnih vsebin 2.0.

⁴⁸ Prim. <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>.

⁴⁹ Prim. Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje.

strokovnost na področju IKT, da se poveča usposobljenost in mobilnost strokovnjakov za IKT po vsej Evropi.

- med drugimi ukrepi:
 - uvrstila digitalno pismenost in spretnost med **prednostne naloge pobude „Nova znanja in spretnosti za nova delovna mesta“**, ki se bo začela v letu 2010⁵¹, in obenem ustanovila **sektorski svet za strokovno znanje o IKT in zaposlovanje na tem področju**, v katerem bi sodelovalo več zainteresiranih strani s ciljem, da se rešijo vprašanja povpraševanja in ponudbe;
 - spodbujala večjo udeležbo mladih žensk in žensk, ki ponovno nastopajo delo, v delovni sili IKT s podporo spletnih virov izobraževanja, e-učenja z igrami in socialnega mreženja;
 - v letu 2011 razvila spletno orodje za izobraževanje potrošnikov o novih medijskih tehnologijah (npr. o pravicah potrošnikov na internetu, e-trgovanju, varstvu podatkov, medijski pismenosti, socialnem mreženju itd.); to orodje bo potrošnikom, učiteljem in drugim multiplikatorjem iz 27 držav članic ponujalo prilagojene informacije in učno gradivo;
 - do leta 2013 predlagala enotne kazalnike digitalne usposobljenosti in medijske pismenosti za vso EU;
 - sistematično ovrednotila dostopnost pri revizijah zakonodaje v okviru digitalne agende, npr. pri e-trgovanju, e-identiteti in e-podpisu, v skladu s konvencijo ZN o pravicah invalidov;
 - na podlagi pregleda možnosti do leta 2011 oblikovala predloge za zagotovitev, da bodo spletne strani javnega sektorja (ter spletne strani, ki državljanom zagotavljajo osnovne storitve) do leta 2015 dostopne neomejeno;
 - do leta 2012 v sodelovanju z državami članicami in zadevnimi zainteresiranimi stranmi olajšala podpis **memoranduma o soglasju o digitalnem dostopu za invalide** v skladu s konvencijo ZN.

Države članice morajo:

- do leta 2011 uresničiti **dolgoročno politiko e-znanja in digitalne pismenosti** ter spodbujati ustrezne pobude za MSP in zapostavljene skupine;
- do leta 2011 začeti izvajati **določbe o invalidnosti** iz telekomunikacijskega okvira in Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah;
- v **nacionalne politike** vključiti **e-učenje** s ciljem posodobitve izobraževanja in usposabljanja, med drugim v učne načrte, presoje učnih rezultatov ter strokovni razvoj učiteljev in mentorjev.

⁵⁰ Odločba št. 2241/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o enotnem okviru Skupnosti za preglednost kvalifikacij in usposobljenosti (Europass).

⁵¹ Prim. Nova znanja in spretnosti za nova delovna mesta – COM(2008) 868 – E-znanja za 21. stoletje – COM(2007) 496 in prihajajočo vodilno pobudo Evrope 2020.

2.7. Koristi za družbo EU, ki jih omogoča IKT

S pametno uporabo tehnologije in informacij se bomo lažje spopadli z izzivi družbe, kot so podnebne spremembe in staranje prebivalstva.

Digitalna družba mora biti družba, ki bo vsem ponujala boljše obete. Uvedba IKT je nujen pogoj za doseganje ciljev politik, kot so podpora starajočemu se prebivalstvu, spopadanje s podnebnimi spremembami, zmanjšana poraba energije, boljša prometna učinkovitost in mobilnost, zagotavljanje večjega vpliva bolnikov in vključevanje invalidov.

2.7.1. IKT za okolje

EU se je zavezala, da bo do leta 2020 zmanjšala svoje emisije toplogrednih plinov za vsaj 20 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990 ter za 20 % izboljšala svojo energijsko učinkovitost. Sektor IKT lahko pri tem izzivu igra ključno vlogo:

- IKT ponujajo možnosti za strukturni prehod na proizvode in storitve, ki porabljajo manj virov; obenem tudi ponujajo možnosti za prihranek energije v zgradbah in električnih omrežjih ter za učinkovitejše in energijsko manj potratne inteligentne prometne sisteme;
- Sektor IKT lahko z zgledom lastne okoljske uspešnosti prevzame vodilno vlogo in sprejme skupni okvir za ocenjevanje, ki bo podlaga za določanje ciljnih stopenj zmanjšanja porabe energije in emisij toplogrednih plinov v vseh fazah proizvodnje, distribucije, uporabe in odlaganja proizvodov IKT in izvajanju storitev IKT⁵².

Industrija IKT ter drugi sektorji in javni organi morajo nujno sodelovati, da se pospeši razvoj in vsestranska uvedba rešitev za pametna omrežja in števec, skoraj nič-energetske hiše in inteligentne prometne sisteme, ki temeljijo na IKT. Posameznikom in organizacijam je treba ponuditi informacije, ki jim bodo omogočile zmanjšati njihov lasten ogljikov odtis⁵³. V sektorju IKT je treba pripraviti orodja za modeliranje, analize, spremljanje in vizualizacijo, ki so potrebna za oceno energijske učinkovitosti in emisij iz zgradb, vozil, podjetij, mest in regij. Pametna omrežja so ključnega pomena za prehod na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika, saj bodo omogočila aktiven nadzor nad prenosom in distribucijo prek naprednih komunikacijskih in nadzornih platform z infrastrukturo IKT. Da bi različna omrežja lahko učinkovito in varno delovala skupaj, bodo potrebni odprti vmesniki za prenos in distribucijo.

⁵² Sporočilo COM(2009) 111 in Priporočilo Komisije C(2009) 7604 o spodbujanju uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij za olajšanje prehoda na energetsko učinkovito gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika.

⁵³ Kar zadeva družbene izzive, je anketa Eurobarometra, ki je bila v letu 2008 opravljena v 27 državah članicah, pokazala, da je zdravo okolje večini državljanov enako pomembno za kakovost njihovega življenja kot stanje gospodarstva. Po mnenju 64-odstotne večine je varstvu okolja treba dati prednost pred konkurenčnostjo gospodarstva. Vendar 42 % državljanov še vedno meni, da nimajo dovolj informacij, zlasti glede zdravstvenih posledic onesnaženja. 63 % jih obenem meni, da je mogoče s ukrepi politike za varstvo okolja spodbujati inovacije.

Skoraj 20 % svetovne porabe električne energije gre na primer za razsvetljavo. Od tega bi bilo mogoče 70 % privarčevati v kombinaciji napredne tehnologije polprevodniških sredstev za osvetlitev (Solid State Lighting, SSL) z inteligentnimi sistemi upravljanja razsvetljave. Razsvetljava SSL temelji na tehnologijah, ki jih razvija industrija polprevodnikov, ta pa je v Evropi močna. Za zmanjšanje emisij bo treba združiti ozaveščanje javnosti in izobraževanje ter k sodelovanju pritegniti več zainteresiranih strani.

UKREPI

Komisija bo:

- kot ključni ukrep št. 12: do leta 2011 ocenila, ali **sektor IKT pravočasno prevzema metodologijo za skupno ocenjevanje** lastne energetske učinkovitosti in emisij toplogrednih plinov, ter po potrebi predlagala pravne ukrepe;
- med drugimi ukrepi:
 - podpirala **partnerstva med sektorjem IKT in sektorji, ki proizvajajo velike emisije** (npr. gradbeništvo, promet in logistika, distribucija energije), da se do leta 2013 izboljša energijska učinkovitost in zmanjšajo emisije toplogrednih plinov iz teh sektorjev;
 - do leta 2011 ocenila **prispevek pametnih omrežij k dekarbonizaciji** preskrbe z energijo v Evropi in določila minimalen sklop funkcij, ki naj bi pripomogle k interoperabilnosti pametnih omrežij na evropski ravni do konca leta 2010;
 - leta 2011 izdala **Zeleno knjigo o polprevodniških sredstvih za osvetlitev (SSL)**, v kateri naj bi proučila ovire in predlagala ustrezne politike; vzporedno podpirala predstavitvene projekte ob uporabi programa za konkurenčnost in inovacije.

Države članice bi morale:

- do konca leta 2011 doseči dogovor o **skupnih dodatnih funkcijah pametnih merilnikov**;
- do leta 2012 v vsa javna naročila za svetlobno opremo vključiti **specifikacije za skupne stroške na podlagi življenjske dobe** (namesto začetnih stroškov nakupa).

2.7.2. *Trajnostno zdravstvo ter podpora dostojanstvenemu in neodvisnemu življenju s pomočjo IKT⁵⁴*

Z uvedbo tehnologij e-zdravstva lahko v Evropi izboljšamo kakovost oskrbe, zmanjšamo zdravstvene stroške in spodbujamo neodvisno življenje, tudi v oddaljenih krajih. Da bo ta cilj uspešen, morajo omenjene tehnologije posameznikom zagotoviti pravico, da imajo svoje zdravstvene podatke varno shranjene na spletno dostopnem sistemu zdravstvene oskrbe. Da bi EU v celoti izkoristila možnosti novih storitev e-

⁵⁴ Ti ukrepi bodo prispevali k oblikovanju Evropskega partnerstva za inovacije, predvidenega v strategiji Evropa 2020.

zdravstva, mora odpraviti pravne in organizacijske ovire, zlasti tiste, ki otežujejo vseevropsko interoperabilnost, ter okrepiti sodelovanje med državami članicami.

V povezavi s tem bo v okviru pobude za vodilni trg na področju e-zdravstva⁵⁵ pospeševala standardizacijo, preskušanje interoperabilnosti ter certifikacije zdravstvenih evidenc v elektronski obliki in opreme. Nove storitve telemedicine, kot so spletni posveti z zdravnikom, izboljšana nujna oskrba in prenosne naprave, ki omogočajo spremljanje zdravstvenega stanja invalidov in ljudi s kroničnimi boleznimi, lahko bolnikom omogočijo svobodo gibanja, kakršne še nikoli prej niso uživali.

V okviru **pomoči iz okolice** postajajo IKT dosegljive vsem. EU in države članice bodo okrepile svoj **skupni program**, posvečen pomoči iz okolice pri samostojnem življenju, in sorodne napredne raziskave ter aplikacije, kot so teleoskrba in spletna podpora storitvam socialnega skrbstva z namenom, da se vključi certificiranje zdravstvenih delavcev (s čimer bodo lahko prek vmesnika omogočali informacijske storitve ljudem, ki sicer težko dostopajo do interneta) in da se poiščejo novi načini, kako dati IKT na voljo najranljivejšim članom družbe. S tem programom bo zagotovljeno, da bo digitalna družba ranljivim ljudem, invalidom in kroničnim bolnikom omogočila bolj neodvisno in dostojanstveno življenje. Pobuda za pomoč iz okolice pri samostojnem življenju bo dala zagon inovacijam in uvedbi rešitev IKT na ključnih področjih, kot so preprečevanje padcev (problem, ki prizadene več kot tretjino ljudi nad 65 let) in pomoč dementnim bolnikom (prizadetih je več kot 7 milijonov ljudi v EU) s ciljem, da se do leta 2015 dvakrat več starostnikom omogoči pogoje neodvisnega življenja.

UKREPI

Komisija si bo s pristojnimi organi držav članic in vsemi zainteresiranimi stranmi prizadevala:

- kot **ključni ukrep št. 13**: prek pilotnih dejavnosti do leta 2015 **omogočiti evropskim državljanom varen spletni dostop** do njihovih zdravstvenih podatkov, do leta 2020 pa na široko uvesti storitve telemedicine;
- kot **ključni ukrep št. 14**: predlagati priporočilo, v katerem bo določen **minimalni skupen nabor podatkov o pacientih**, na podlagi katerega bo do leta 2012 dostopna oziroma med državami članicami izmenljiva interoperabilnost evidenc bolnikov⁵⁶;
- **med drugimi ukrepi**:
 - prek dialoga z zainteresiranimi stranmi za sprejetje **standardov**⁵⁷ z veljavnostjo v vsej EU, **preskušanje interoperabilnosti in certifikacijo** sistemov e-zdravstva do leta 2015;
 - za okrepitev **skupnega programa za pomoč iz okolice pri samostojnem življenju**, ki bo ostarelim in invalidom omogočil neodvisno življenje in aktivno udeležbo v družbi.

⁵⁵ Prim. COM(2007) 860 in SEC(2009) 1198.

⁵⁶ V skladu z zahtevami varstva podatkov.

⁵⁷ V okviru mandata 403 (CEN).

2.7.3. Spodbujanje kulturne raznolikosti in ustvarjalnih vsebin

Konvencija Unesca o kulturni raznolikosti iz leta 2005, ki je bila na ravni EU ratificirana leta 2006, omogoča spodbujanje in zaščito kulturne raznolikosti po svetu in velja enako za nova digitalna okolja. Novi digitalni mediji lahko dejansko omogočijo večje širjenje kulturnih in ustvarjalnih vsebin, saj je razmnoževanje cenejše in hitrejše ter avtorjem in ponudnikom vsebin odpira več možnosti, da dosežejo novo in večje občinstvo, tudi v svetovnem merilu. Internet obenem daje zagon večjemu pluralizmu medijev, saj omogoča dostop do več virov in mnenj, obenem pa posameznikom, ki sicer te priložnosti morda nimajo, ponuja možnost svobodnega izražanja.

Zaradi tehničnih (standardi) in gospodarskih (poslovni modeli) težav je bil prehod na digitalno kinematografijo v Evropi počasnejši od predvidenega. Nekatere vrste kinematografov so zaradi visokih stroškov digitalne opreme celo grozile z zaprtjem. Zato je treba za zaščito kulturne raznolikosti podpreti digitalizacijo kinematografov.

Ker je trenutni sistem podeljevanja licenc zapleten in razdrobljen, tudi ni mogoča digitalizacija velikega dela sodobne evropske kulturne dediščine. Izboljšati je treba pridobitev pravic za uporabo avtorskih del, okrepiti pa je treba pomen *Europeane*, digitalne javne knjižnice EU. Za financiranje obsežne digitalizacije bo potrebnih več javnih sredstev poleg pobud z zasebnimi partnerji, če bodo ti omogočili splošen spletni dostop do skupne evropske kulturne dediščine.⁵⁸ Slednja bi morala biti evropskim državljanom bolj dosegljiva tudi prek večje uporabe sodobnih tehnologij prevajanja.

Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah ureja usklajevanje nacionalnih zakonodaj na ravni EU za vse avdiovizualne medije, kar pomeni za tradicionalne televizijske programe in storitve na zahtevo. Vključuje določbe, ki spodbujajo prikazovanje evropske produkcije v televizijskih programih in storitvah na zahtevo.

UKREPI

Komisija bo:

- kot **ključni ukrep št. 15**: do leta 2012 predlagala **trajnostni model financiranja** digitalne javne knjižnice EU *Europeane* in digitalizacije vsebin;
- **med drugimi ukrepi:**
 - do leta 2012 predlagala ustrezne ukrepe ob upoštevanju rezultatov posvetovanja o Zeleni knjigi o **izkoriščanju potenciala kulturnih in ustvarjalnih sektorjev**;
 - do leta 2011 izdala priporočilo o spodbujanju digitalizacije evropskih kinematografov;
 - poskrbela za izvajanje določb **Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki se nanašajo na kulturno raznolikost**, po potrebi prek sourejanja

⁵⁸

Komisija je zaprosila posvetovalno skupino, naj o teh vprašanjih pripravi priporočila do konca leta 2010; glej [izjavo za javnost IP/10/456](#).

in samourejanja, ter do konca leta 2011 države članice prosila za informacije o izvajanju teh določb.

2.7.4. E-uprava

Storitve e-uprave so stroškovno učinkovita pot do boljših storitev za vsakega državljan in podjetje ter do odprte, pregledne in vključujoče uprave. Storitve e-uprave lahko javni upravi, državljanom in podjetjem pomagajo zmanjšati stroške. Z vključitvijo okoljskih podatkov in informacij v zvezi z okoljem lahko te storitve pomagajo ublažiti tveganja podnebnih sprememb ter naravnih in tistih tveganj, ki jih povzroča človek. Čeprav so storitve e-uprave danes v Evropi široko dostopne, pa še vedno obstajajo razlike med državami članicami in uporaba teh storitev med državljani je skromna. Leta 2009 je samo 38 % državljanov EU uporabljalo internet za dostop do storitev e-uprave, v primerjavi z 72 % podjetij. Z večjo uporabo, kakovostjo in dostopnostjo spletnih javnih storitev se bo povečala tudi splošna uporaba interneta.

Vlade evropskih držav so se zavezale, da bodo do leta 2015 v čim večji meri uvedle uporabniško usmerjene, prilagojene storitve e-uprave na več ravneh⁵⁹. V ta namen bi morale vlade sprejeti ukrepe za odpravo vseh nepotrebnih tehničnih zahtev, kot so na primer aplikacije, ki delujejo zgolj v specifičnih tehničnih okoljih ali s specifičnimi napravami. Komisija bo kot zgled uvedla pametno e-upravo. Te storitve bodo pomagale pri poenostavljenih upravnih postopkih, olajševale bodo izmenjavo informacij in poenostavile sporazumevanje s Komisijo, uporabniki bodo pridobili več pravic, delovanje Komisije pa bo postalo učinkovitejše, uspešnejše in preglednejše.

Večina **spletnih javnih storitev ne deluje prek meja**, kar ovira mobilnost državljanov in podjetij. Javni organi so se do sedaj osredotočali na nacionalne potrebe, pri čemer niso dovolj upoštevali razsežnosti e-uprave na enotnem trgu. Vendar pa številne pobude in pravni instrumenti enotnega trga (kot sta Direktiva o storitvah in Akcijski načrt za e-javno naročanje) temeljijo na možnosti, da lahko gospodarske družbe komunicirajo in poslujejo z javno upravo po elektronski poti in čezmejno⁶⁰.

V Evropi je zato treba okrepiti upravno sodelovanje, da bo mogoče razviti in uvesti čezmejne spletne javne storitve. Sem spada tudi uvedba brezhibnih e-javnih naročil ter praktičnih čezmejnih storitev e-identifikacije in e-avtentifikacije (vključno z medsebojnim priznavanjem stopenj zaščite pri avtentifikaciji)⁶¹.

E-okoljske storitve so kot vrsta storitev e-uprave še vedno slabo razvite ali pa so razdrobljene po posameznih nacionalnih državah. Na tem področju je treba revidirati

⁵⁹ Komisija si z državami članicami prizadeva oblikovati Akcijski načrt za izpolnitev zavez iz leta 2009. Deklaracija o e-upravi iz Malmöja.

⁶⁰ Spletne javne storitve bodo v prihodnosti temeljile na učinkovitem in medsebojno povezljivem upravljanju identitet ter mehanizmih in orodjih avtentifikacije, kot so opisani zgoraj.

⁶¹ Razvoj popolnoma elektronskega carinskega okolja v EU do leta 2013 bo gospodarskim subjektom omogočil visokokakovostne storitve e-uprave, pomagal bo vzpostaviti interoperabilne nacionalne sisteme informacijske tehnologije ter skupno upravljanje carinskih postopkov v Skupnosti.

in posodobiti zakonodajo Skupnosti. Vrzeli v potrebnih informacijah je mogoče zapolniti tudi z inovativnimi rešitvami, kot so napredna senzorska omrežja.

UKREPI

Komisija bo:

- kot **ključni ukrep št. 16**: do leta 2012 predlagala **Svetu in Parlamentu sprejem sklepa**, s katerim se bo zagotovilo **medsebojno priznavanje e-identifikacije in e-avtentifikacije** po vsej EU, na podlagi spletnih storitev avtentifikacije, ki bo na voljo v vseh državah članicah (ki lahko uporabijo najprimernejše uradne osebne dokumente, izdane v javnem ali zasebnem sektorju);
- **med drugimi ukrepi:**
 - prek Programa za konkurenčnost in inovacije (CIP) ter Programa interoperabilnostnih rešitev za evropske javne uprave (ISA) podpirala uvajanje **skladnih čezmejnih storitev e-uprave na enotnem trgu**;
 - do leta 2011 revidirala javni dostop do Direktive o okoljskih informacijah,⁶²
 - sodelovala z državami članicami in zainteresiranimi stranmi pri uvajanju **čezmejnih e-okoljskih storitev**, zlasti naprednih senzorskih omrežij;
 - do leta 2011 v **Beli knjigi** določila konkretne ukrepe za **medsebojno povezanost funkcij e-javnih naročil** na enotnem trgu;
 - ponudila zgled odprte in pregledne e-uprave tako, da bo v letu 2010 pripravila in uresničila ambiciozen **akcijski načrt e-Komisije za obdobje 2011–2015**, vključno s popolnoma elektronskim javnim naročanjem.

Države članice bi morale:

- poskrbeti, da bodo **storitve e-uprave v celoti interoperabilne**, pri čemer bi morale odpraviti organizacijske, tehnične in semantične ovire ter podpreti internetni protokol Ipv6;
- zagotoviti, da bodo enotne kontaktne točke delovale kot popolna stičišča e-uprave, ki presegajo zahteve in področja iz Direktive o storitvah;
- se do leta 2011 dogovoriti o **skupnem seznamu najpomembnejših čezmejnih javnih storitev**, ki izpolnjujejo jasno določene potrebe: da omogočajo podjetnikom ustanoviti in upravljati podjetje kjerkoli v Evropi, ne glede na njihov izvor, državljanom pa omogočajo, da lahko kjerkoli v EU študirajo, se zaposlujejo, prebivajo in se upokojujejo. Te najpomembnejše storitve morajo biti do leta 2015 v celoti dostopne prek spleta.

2.7.5 *Inteligentni prometni sistemi za učinkovit promet in boljšo mobilnost*

Z inteligentnimi prometnimi sistemi (IPS) je promet učinkovitejši, hitrejši, lažji in zanesljivejši. Poudarek je na pametnih rešitvah za vključitev potniških in tovornih

⁶² Direktiva 2003/4/ES o dostopu javnosti do informacij o okolju.

tokov med različnimi načini prometa ter trajnostnih rešitvah za infrastrukturna ozka grla, ki vplivajo na ceste, železnice ter zračne, pomorske in druge plovne poti.

V primeru cestnega prometa in njegovih povezav z drugimi načini prometa akcijski načrt za IPS in z njim povezana direktiva spodbujata uvedbo prometnih in potovalnih informacij v realnem času ter sistemov za dinamično upravljanje prometa, ki naj bi zmanjšali zgoščenost ter spodbujali okolju prijaznejšo mobilnost, obenem pa izboljšali varnost in zaščito. Z rešitvami vodenja zračnega prometa za enotno evropsko nebo (SESAR) bodo združene storitve zračne navigacije in podporni sistemi. Rečne informacijske storitve in storitve e-pomorstva omogočajo boljši, varnejši in učinkovitejši promet po rekah in morju. Cilj Evropskega sistema za vodenje železniškega prometa je uvesti samodejni sistem nadzora hitrosti za vso Evropo, medtem ko bodo telematske aplikacije za storitve železniškega tovornega prometa⁶³ in potniške storitve omogočile čezmejne storitve ter potnikom ponudile orodja za načrtovanje potovanj (vključno s povezavami z drugimi vlakovnimi linijami in načini prometa, rezervacijami ter sledljivostjo plačil in prtljage) ter posodobitve v realnem času.

UKREPI

Komisija bo:

- pospešila uvajanje IPS, zlasti v cestnem in mestnem prometu, tako da bo predlagano Direktivo o IPS uporabila tudi za podporo interoperabilnosti in hitri standardizaciji;
 - do leta 2010 sprejela strategijo za uvedbo rešitev vodenja zračnega prometa za enotno evropsko nebo (SESAR);
 - do leta 2011 predlagala sprejem Direktive za uvedbo e-pomorskih storitev;
 - v letu 2011 predlagala Direktivo, ki bo določila tehnične specifikacije telematskih aplikacij za potniške železniške storitve.
- Države članice bi morale:*
- izpolniti svoje obveznosti na podlagi načrta uvedbe Evropskega sistema za vodenje železniškega prometa (ERTMS), zlasti kar zadeva proge, ki morajo biti opremljene do leta 2015.

2.8. Mednarodni vidiki digitalne agende

Cilj digitalne agende je, da Evropa postane motor pametne, trajnostne in vključujoče rasti na svetovnem prizorišču. Vseh sedem stebrov digitalne agende ima mednarodne razsežnosti. Zlasti enotni digitalni trg potrebuje širši izraz, saj je na številnih političnih področjih mogoče doseči napredek zgolj z mednarodnim sodelovanjem. Interoperabilnost in mednarodno priznani standardi lahko pospešijo inovacije ter zmanjšajo tveganja in stroške novi tehnologij. Tudi problem vse večjih tveganj glede kibernetске varnosti je treba obravnavati v mednarodnih okvirih. Evropske regulativne rešitve, ki temeljijo na enakih priložnostih, pregledni upravi in upravljanju ter trgih, odprtih za konkurenco, navdihujejo tudi druge po svetu.

⁶³ UL L 13, 18.1.2006, str. 1.

Naposled je pomembno, da Evropa svoj napredek pri izvajanju digitalne agende primerja tudi z najpomembnejšimi mednarodnimi dosežki.

Da se uresničijo zgoraj navedeni ukrepi, je torej predvsem zaradi strateške pomembnosti interneta nujno potrebna mednarodna razsežnost digitalne agende. Evropa mora v skladu s tuniško strategijo še naprej igrati vodilno vlogo pri spodbujanju čim bolj odprtega in vključujočega upravljanja interneta. Internet že danes zajema številne naprave in aplikacije, ki prežemajo vse vidike življenja, ne glede na zemljepisne danosti, v prihodnosti pa bo to še bolj izrazito. Internet je izjemno sredstvo svobode govora po vsem svetu.

Za spodbujanje inovacij na mednarodni ravni si bo Komisija prizadevala vzpostaviti ugodne pogoje zunanje trgovine z digitalnim blagom in storitvami; tako bo npr. razvila tesnejše partnerstvo za lažji dostop do trgov in večje priložnosti za naložbe, znižanje tarifnih in netarifnih ovir na svetovni ravni, izboljšala zaščito pravic intelektualne lastnine in se obenem izogibala izkrivljanju trga.

Sporazum o informacijski tehnologiji (ITA) iz leta 1997 je prinesel otipljive rezultate pri spodbujanju prevzemanja informacijske tehnologije v Evropi in po svetu. Zdaj je treba ta sporazum posodobiti, da bo upošteval nove dosežke, zlasti glede tehnologije in zmanjševanja razlik med proizvodi.

V mednarodnih trgovinskih sporazumih bo treba bolje upoštevati tudi tehnološki napredek na področju digitalnih storitev in intelektualne lastnine.

UKREPI

Komisija bo:

- na podlagi modela z več zainteresiranimi stranmi spodbujala internacionalizacijo upravljanja interneta in globalnega sodelovanja, da se ohrani stabilnost na internetu;
- podprla nadaljevanje Foruma upravljanja interneta tudi po letu 2010;
- sodelovala s tretjimi državami **pri izboljšanju pogojev mednarodnega trgovanja** z digitalnim blagom in storitvami, tudi kar zadeva pravice intelektualne lastnine;
- poskusila pridobiti mandat za posodobitev mednarodnih sporazumov v skladu s tehnološkim napredkom oziroma po potrebi predlagala nove instrumente.

3. IZVAJANJE IN OBLIKE UPRAVLJANJA

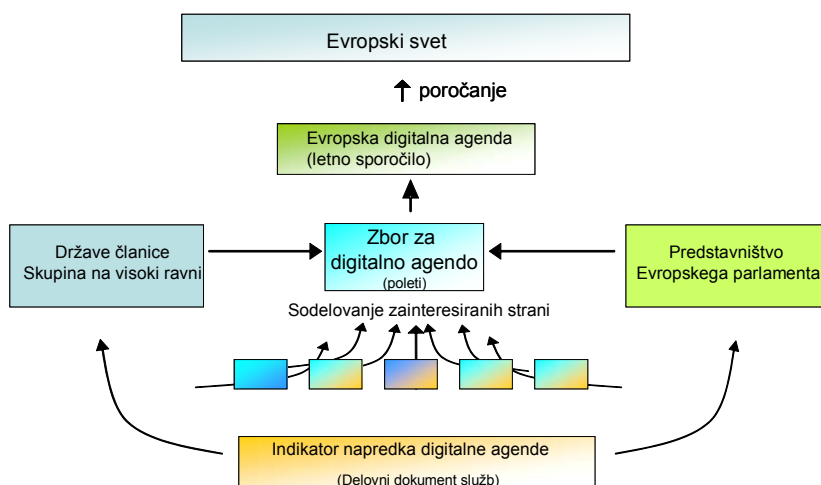
Naš najtežji izziv je, da hitro sprejmemo in uresničimo ukrepe, ki so potrebni za izpolnitev naših ciljev. Potrebni sta skupna odločnost in vizija, da lahko Evropa doseže premik.

Da bo digitalna agenda uspešna, je treba v skladu s strukturo upravljanja iz strategije Evropa 2020 dosledno izvesti celoten niz njenih ukrepov. Kot prikazuje **slika 6**, bo Komisija v ta namen:

1. **vzpostavila mehanizem notranjega usklajevanja**, ki bo v bistvu skupina komisarjev, njegova naloga pa bo zagotoviti učinkovito usklajevanje politik med

različnimi področji politik, zlasti kar zadeva zakonodajne pobude, predlagane v okviru programa za digitalne tehnologije (Priloga 1);

Slika 6: Cikel upravljanja evropske digitalne agende

2. tesno sodelovala z državami članicami, evropskim parlamentom in vsemi zainteresiranimi stranmi, zlasti na naslednje načine:
 - z ustanovitvijo „skupine na visoki ravni“, ki bo sodelovala z državami članicami;
 - z navezavo rednega dialoga s predstavniki evropskega parlamenta;
 - z vzpostavitvijo platform s številnimi zainteresiranimi stranmi, usmerjenih na sedem področij ukrepov.
3. meseca maja **izdala letni indikator napredka digitalne agende**, ki bo vključeval zlasti⁶⁴:
 - družbeno-gospodarski napredek na podlagi ključnih kazalnikov uspešnosti, ki so še posebej pomembni za glavna vprašanja politik (Priloga 2)⁶⁵;
 - pregled napredka pri celotnem sklopu političnih ukrepov iz digitalne agende.
4. organizirala široko razpravo z zainteresiranimi stranmi o napredku, kot je bil zaznan z indikatorji napredka v okviru digitalne agende, v obliki letnega zbora za digitalne tehnologije, ki bo potekal meseca junija; na njem bodo zastopane države članice, institucije EU, predstavniki državljanov in industrije, njihova naloga pa bo oceniti napredek in prihajajoče izzive. Prvi zbor za digitalne tehnologije bo v prvi polovici leta 2011.

⁶⁴ Navedeni indikatorji bodo podlaga za ocenjevanje v okviru digitalne agende.

⁶⁵ Kazalniki po večini temeljijo na primerjalni analizi za obdobje 2011–2015, ki so jo države članice EU potrdile novembra 2009. To je konceptualni okvir za zbiranje statističnih podatkov o informacijski družbi in obenem seznam glavnih kazalcev za primerjalne analize.

5. Komisija bo o rezultatih teh dejavnosti poročala v letnem poročilu o napredku Evropskemu Svetu v skladu s strukturo upravljanja iz strategije Evropa 2020.

Priloga 1: Preglednica zakonodajnih ukrepov

Zakonodajni ukrepi/predlogi Komisije	Predvideni datum izvedbe
Živahen enotni trg digitalni trg	
Ključni ukrep št. 1: Predlagati okvirno direktivo o skupinskem upravljanju pravic, ki bo podlaga za vseevropsko izdajanje licenc za (spletno) upravljanje s pravicami	2010
Ključni ukrep št. 1: Predlagati direktivo o avtorskih delih neznanih avtorjev s ciljem lažje digitalizacije in širjenja kulturnih stvaritev v Evropi	2010
Ključni ukrep št. 4: Revidirati regulativni okvir EU o varstvu podatkov, da se okrepijo zaupanje ljudi in njihove pravice	2010
Predlagati posodobitev Direktive o e-poslovanju za spletne trge	2010
Ključni ukrep št. 2: Predlagati ukrepe, po katerih bi bil prehod na enotno plačilno območje za plačila v evrih (SEPA) obvezen do določenega datuma v prihodnosti	2010
Ključni ukrep št. 3: Revidirati Direktivo o elektronskem podpisu, da se zagotovita čezmejno priznavanje in interoperabilnost varnih sistemov za elektronsko avtentifikacijo	2011
Predlagati pogodbeni pravni instrument, ki bo dopolnil Direktivo o pravicah potrošnikov	2011
Predlagati ukrepe za večjo uskladitev virov številčenja za zagotavljanje poslovnih storitev po Evropi	2011
Pripraviti poročilo o reviziji Direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine	2012
Pripraviti poročilo o potrebnih dodatnih ukrepih za spodbujanje čezmejnega in vseevropskega izdajanja licenc	2012
Ključni ukrep št. 1: Revidirati Direktivo o ponovni uporabi informacij javnega sektorja, zlasti njenega okvira in načel v zvezi z zaračunavanjem dostopa in uporabe	2012
Predlagati skupen sistem za spletno reševanje sporov v primerih e-trgovanja za celotno EU	2012
Interoperabilnost in standardi	
Ključni ukrep št. 5: Predlagati reformo pravil o izvajanju standardov IKT v Evropi, da se omogoči uporaba določenih standardov forumov in konzorcijev	2010

Zakonodajni ukrepi/predlogi Komisije	Predvideni datum izvedbe
IKT	
Izdati smernice o temeljnih pravicah intelektualne lastnine in pogojih izdajanja licenc pri določanju standardov, vključno s predhodnimi izjavami o razkritju	2011
Poročati o izvedljivosti ukrepov, s pomočjo katerih bi lahko pomembni igralci na trgu licencirali informacije o interoperabilnosti	2012
Zaupanje in varnost	
Ključni ukrep št. 6: Predlagati Uredbo, ki bo prenovila Evropsko agencijo za varovanje omrežij in podatkov (ENISA), predstaviti predloge za ustanovitev skupine za reševanje varnostnih problemov v računalniških omrežjih institucij EU	2010
Ključni ukrep št. 4: V okviru modernizacije regulativnega okvira za zaščito osebnih podatkov v EU proučiti možnost razširitve določb o obvestilih o kršitvah varnosti	2010
Ključni ukrep št. 7: Predlagati pravne ukrepe za bolj proti kibernetiskim napadom	2010
Ključni ukrep št. 7: Predlagati predpise o sodni pristojnosti v kibernetiskem prostoru na evropski in mednarodni ravni	2013
Hitri in ultrahitri dostop do interneta	
Ključni ukrep št. 8: Predlagati sklep Evropskega parlamenta in Sveta o programu „Evropske politike spektra“ za učinkovitejše upravljanje radijskih spektrov	2010
Ključni ukrep št. 8: Izdati priporočilo, ki bi spodbujalo naložbe v konkurenčna dostopovna omrežja naslednje generacije	2010
Širjenje digitalne pismenosti, znanj in vključevanja	
Izdati predloge, na podlagi katerih bodo spletne strani javnega sektorja (in spletne strani, ki državljanom zagotavljajo osnovne storitve) polno dostopne do leta 2015	2011
Ključni ukrep št. 10: Predlagati, da se digitalna pismenost in spretnost uvrstita kot prednostni nalogi v uredbi o Evropskem socialnem skladu (2014–2020);	2013
Koristi za družbo EU, ki jih omogoča IKT	
Predlagati sklop minimalnih funkcij za interoperabilnost pametnih omrežij na	2010

Zakonodajni ukrepi/predlogi Komisije	Predvideni datum izvedbe
evropski ravni	
Po potrebi predlagati skupne metodologije merjenja energetske učinkovitosti in emisij toplogrednih plinov v sektorju IKT	2011
Izdati priporočilo o digitalizaciji evropskih kinematografov	2011
Revidirati Direktivo o javnem dostopu do okoljskih informacij	2011
Predlagati Direktivo o uvedbi e-pomorskih storitev	2011
Predlagati Direktivo, ki bo določila tehnične specifikacije telematskih aplikacij za potniške železniške storitve	2011
Ključni ukrep št. 14: Izdati priporočilo, v katerem bo določen minimalni skupen nabor podatkov o pacientih, na podlagi katerega bo dostopna oziroma med državami članicami izmenljiva interoperabilnost evidenc bolnikov	2012
Ključni ukrep št. 16: Predlagati sklep Sveta in Parlamenta, s katerim bodo države članice naprošene, da zagotovijo medsebojno priznavanje e-identifikacije in e-avtentifikacije po vsej EU na podlagi spletnih „storitev avtentifikacije“	2012

Priloga 2: Ključne ciljne zmogljivosti

Kazalci po večini temeljijo na primerjalni analizi za obdobje 2011–2015⁶⁶, ki so jo države članice EU potrdile novembra 2009.

1. Cilji glede širokopasovnega dostopa:

- Osnovni širokopasovni dostop za vse do leta 2013: osnovna pokritost s širokopasovnim dostopom za 100 % državljanov EU. (Izhodišče: celotna pokritost DSL v odstotkih prebivalstva EU je decembra 2008 znašala 93 %.)
- Hitri širokopasovni dostop do leta 2020: širokopasovno omrežje s hitrostjo 30 Mb/s ali več za 100 % državljanov EU. (Izhodišče: januarja 2010 so širokopasovne povezave pri 23 % naročnikov imele hitrost najmanj 10 Mb/s.)
- Ultrahitri širokopasovni dostop do leta 2020: Pri 50 % evropskih gospodinjstev bi morala biti hitrost povezav nad 100 Mb/s. (brez izhodišča).

2. Enotni digitalni trg:

- Spodbujanje e-trgovanja: 50 % ljudi bi moralo do leta 2015 svoje nakupe opravljati prek spleta. (Izhodišče: Leta 2009 je v zadnjih 12 mesecih 37 % ljudi, starih med 16 in 74 let, naročilo blago ali storitve za zasebno rabo.)
- Čezmejno e-trgovanje: 20 % ljudi bi moralo do leta 2015 opravljati čezmejne nakupe prek spleta. (Izhodišče: Leta 2009 je v zadnjih 12 mesecih 8 % ljudi, starih med 16 in 74 let, naročalo blago ali storitve od prodajalcev iz drugih držav EU.)
- E-trgovanje za podjetja: Do leta 2015 bi moralo 33 % malih in srednje velikih podjetij opravljati spletne nakupe/prodajo. (Izhodišče: v letu 2008 je 24 % oziroma 12 % podjetij nabavljalo oziroma prodajalo po elektronski poti v količini, ki je enaka ali večja od 1 % prometa/skupne nabave.)
- Enotni trg telekomunikacijskih storitev: razlika med tarifami za gostovanje in nacionalnimi tarifami bi se morala do leta 2015 približati ničli. (Izhodišče: Leta 2009 je bila povprečna cena za gostovanje v omrežju 0,38 centa na minuto (za opravljeni klic), povprečna cena za vse klice v EU pa je bila 0,13 centa na minuto (vključno z gostovanjem)).

⁶⁶ Za več informacij glej okvir primerjalnih analiz za obdobje 2011–2015; To je konceptualni okvir za zbiranje statističnih podatkov o informacijski družbi in obenem seznam glavnih kazalcev za primerjalne analize.

3. Digitalno vključevanje:

- Do leta 2015 povečati redno uporabo interneta s 60 % na 75 %, v primeru invalidnih oseb pa z 41 % na 60 %. (Izhodiščne številke veljajo za leto 2009).
- Do leta 2015 prepoloviti odstotek ljudi (na 15 %), ki še nikoli niso uporabljali interneta. (Izhodišče: Leta 2009 30 % ljudi, starih od 16 do 74 let, še nikoli ni uporabilo interneta.)

4. Javne storitve:

- E-uprava do leta 2015: 50 % državljanov uporablja storitve e-uprave in več kot polovica med njimi jih oddaja izpolnjene obrazce. (Izhodišče: Leta 2009 je 38 % ljudi, starih od 16 do 74 let, v zadnjih 12 mesecih uporabilo storitve e-uprave, 47 % med njimi pa je te storitve uporabljalo za oddajanje izpolnjenih obrazcev.)
- Čezmejne javne storitve: do leta 2015 naj prek spleta postanejo dosegljive vse ključne čezmejne javne storitve iz seznama, o katerem se bodo države članice dogovorile leta 2011. (Brez izhodišča).

5. Raziskave in inovacije:

- Povečanje raziskav in razvoja na področju IKT: podvojiti javne naložbe na 11 milijard EUR. (Izhodišče: Leta 2007 so državna proračunska sredstva ali izdatki za raziskave in razvoj (GBAORD) na področju IKT znašala 5,7 milijard nominalnih EUR.)

6. Gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika:

- Spodbujanje razsvetljave z nizko porabo energije: do leta 2020 vsaj 20-odstotno splošno znižanje porabe energije za razsvetljavo. (Brez izhodišča).
-